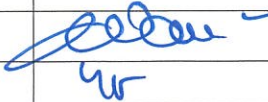

ELŐTERJESZTÉS

Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete
2026. szeptember 24-i rendes ülésére

Tárgy: Előterjesztés a Szigetvári Család és Gyermekekért Központ és Szolgálat - 2025. szeptember 01. - 2026. augusztus 31. közötti időszakra vonatkozó - tevékenységéről szóló beszámolóról, továbbá a Feladat-ellátási szerződések hosszabbításáról

Mellékletek: 1. Beszámoló

Előterjesztő:	Dr. Vass Péter polgármester	
Az előterjesztést készítette:	Dr. Weszner Veronika jegyző Batáné Györffy Anikó intézményvezető	
Előadó:	Dr. Vass Péter polgármester	
Tárgyalja:	Településrészi önkormányzatok	-
	Települési Nemzetiségi Önkormányzatok	-
	Gazdasági, Pénzügyi, Városfejlesztési és Turisztikai Bizottság	2026.09.22. 13.45 óra
	Jogi és Ügyrendi Bizottság	2026.09.22. 14.30 óra
	Kulturális, Ifjúsági, Civil, Sport, Oktatási és Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága	-
	Szociális, Egészségügyi és Lakásügyi Bizottság	2026.09.23. 15.00 óra
Véleményezésre megkapta:	Dr. Vass Péter polgármester	
	Varga Zoltán alpolgármester	
	Dr. Weszner Veronika jegyző	
	Hábián Bálint aljegyző	
Rendelet/határozat elfogadása:	Egyszerű többség	
Törvényességi véleményezésre bemutatva:	Dr. Gruber Adél jogi előadó	
Törvényességi észrevétel:	Dr. Weszner Veronika jegyző 	Nincs/az alábbi:
Előzmény/korábbi döntés:	-	
Terjedelem:	53 oldal	

ELŐTERJESZTÉS

Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete
2026. szeptember 25-i rendes ülésére

Tárgy: Előterjesztés a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat - 202. szeptember 01. - 2025. augusztus 31. közötti időszakra vonatkozó - tevékenységéről szóló beszámolóról, továbbá Feladat-ellátási szerződések hosszabbításáról

Előterjesztő: Dr. Vass Péter polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat (a továbbiakban: Központ és Szolgálat) központi székhelye a 7900 Szigetvár, József Attila u. 69. szám alatti telephelyen található. Az intézmény szervezeti egységként működik a 7900 Szigetvár, Dózsa Gy. út 5/A alatti IFI klub közösségi tér is. Az intézmény törvényi kötelezettségének eleget téve közvetlenül a központi épületében biztosítja a kapcsolattartási ügyeletet, valamint a jogszabályban előírt egyéb speciális szakmai szolgáltatásokat.

A Központ és Szolgálat integrált formában látja el a családsegítési és gyermekjóléti alapellátási feladatokat, valamint a kötelező szakmai tanácsadásokat. Az intézmény jogszabályban rögzített illetékességi köre a teljes Szigetvári járásra kiterjed, míg ellátási területe Szigetvár városát, valamint a feladat-ellátási megállapodást kötött társtelepülések önkormányzati területeit foglalja magában.

Az intézményvezető, Batáné Györffy Anikó, a 2026. II. félévi Munkatervben meghatározott kötelezettségének eleget téve összeállította az intézmény szakmai beszámolóját, melyet a hivatal részére megküldött. A dokumentum a 2025. szeptember 1. és 2026. augusztus 31. közötti időszak elvégzett feladatait, eredményeit és tevékenységét részletezi, és jelen előterjesztés 1. számú melléklete.

Szigetvár Város Önkormányzat 2015. november 26-án kötött Feladat-ellátási szerződést Dencsháza, Mozsgó, Nagypeterd és Szentlászló települések önkormányzataival. A megállapodás értelmében városunk 2016. január 1-jétől – a szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény 64. §-a, valamint a gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvény 39-40. §-ai alapján – a meglévő családgondozói státuszok továbbfoglalkoztatásával garantálja a szolgáltatások biztosítását az érintett. Közös Önkormányzati Hivatalok területén.

A struktúra 2025. január 1-jétől kibővült, mivel a Dencsházai Közös Önkormányzati Hivatalhoz csatlakozott Endrőc, Szőrény és Várad település is. Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 14/2025. (I.30.) határozatával megerősítette, hogy a feladat-ellátási szerződést ezen új településekre kiterjedően is hatályban kívánja tartani.

A korábbi döntések alapján a jelenleg érvényben lévő, meghosszabbított szerződések 2026. december 31. napjáig hatályosak.

A hatályos megállapodások rögzítik a hosszabbítás feltételeit, miszerint a szerződések megújításáról a feladatellátó önkormányzat polgármesterének november 10-ig megküldött írásbeli tájékoztatója alapján, november 30-ig szükséges döntést hozni (kivéve, ha a központi költségvetési törvény elfogadása addig nem történik meg).

Batáné Györffy Anikó intézményvezető hivatalos visszajelzése alapján a társtelepülések és a Központ és Szolgálat közötti szakmai kapcsolat és együttműködés továbbra is zökkenőmentes és kiváló. A feladatellátás strukturális vagy tartalmi módosítása nem indokolt, így a szerződések 2027. évre történő meghosszabbításának szakmai vagy jogi akadály nincs.

A fentiek alapján javaslom, hogy a Képviselő-testület a szakmai beszámoló elfogadásával egyidejűleg döntsön a Feladat-ellátási szerződések újabb egy évvel – azaz 2027. december 31. napjáig történő – meghosszabbításáról.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg, és a határozati javaslatot fogadja el!

Határozati javaslat:

Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta az „Előterjesztés a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat - 2025. szeptember 01. - 2026. augusztus 31. közötti időszakra vonatkozó - tevékenységéről szóló beszámolóról, továbbá a Feladat-ellátási szerződések hosszabbításáról” tárgyú napirendi pontot, és az alábbi határozatot hozta:

1. Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete megismerte a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat 2025. szeptember 01. - 2026. augusztus 31. közötti időszakban végzett tevékenységéről szóló beszámolót, és azt az előterjesztéshez csatolt tartalommal elfogadja.
2. A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a 2015. november 26. napján Dencsháza, Mozsgó, Nagypeterd, valamint Szentlászló települések önkormányzataival - ezen Önkormányzatok Közös Önkormányzati Hivatalaihoz tartozó önkormányzatok közigazgatási területére kiterjedően - a család- és gyermekjóléti szolgálat ellátására vonatkozóan megkötött Feladat-ellátási szerződést 2027. december 31. napjáig terjedő időre, változatlan tartalommal meghosszabbítja.
3. A Képviselő-testület felhatalmazza Dr. Vass Péter polgármestert, hogy a 2. pont szerinti Feladat-ellátási szerződés módosításáról szóló szerződést Dencsháza, Mozsgó, Nagypeterd, valamint Szentlászló települések önkormányzataival kösse meg.

Felelős: Dr. Vass Péter polgármester
Dr. Wessner Veronika jegyző

Határidő: 2026. szeptember 24.; illetve 2026. november 30.

Szigetvár, 2026. szeptember 09.

Dr. Vass Péter
polgármester

B e s z á m o l ó

**Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és
Szolgálat**

2025/26. évi tevékenységéről

2025.09.01.-2026.08.31.

SZIGETVÁRI JÁRÁS

Bevezetés

A gyermekjóléti alapellátás 2025. évi működését olyan társadalmi, szakmai és közéleti folyamatok határozták meg, amelyek alapvetően befolyásolták a gyermekvédelmi rendszer iránti közbizalmat, a szakemberek mindennapi munkavégzését, valamint az ellátórendszerrel kapcsolatba kerülő családok pszichés és szociális biztonságérzetét. Az év során tapasztalható társadalmi méretű bizonytalanság és fokozódó szorongás közvetlen lenyomatot hagyott a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételének jellegén és intenzitásán.

A közéletet megrázó, gyermekvédelmi vonatkozású kegyelmi ügy következtében a gyermekvédelmi szakma kiemelt figyelem és egyben fokozott társadalmi kontroll alá került. Mindez tovább növelte a gyermekjóléti alapellátásban dolgozó szakemberek felelősségét, miközben az erkölcsi megbecsülés hiánya, a szakma presztízsének sérülése és az intézményi bizalom megingása érezhető terhet rótt a rendszer szereplőire. A szakembereknek e körülmények között kellett megőrizniük szakmai hitelességüket, etikai elköteleződésüket és rezilienciájukat.

A 2025. év jogszabályi környezete több ponton módosult, amely az adminisztratív terhek növekedését, a szakmai dokumentációk és eljárásrendek folyamatos aktualizálását tette szükségessé. A jogszabályi változások követése és gyakorlati alkalmazása jelentős adaptív kapacitást igényelt az ellátórendszerben dolgozóktól, miközben az alapellátás elsődleges célja – a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és a családok támogatása – változatlan maradt.

Az anyagi megbecsülés kérdése továbbra is kiemelt kihívást jelentett. A megvalósult garantált bérminimum emelése és a 2026. januártól bevezetésre kerülő kiegészítő pótlék bevezetése ugyan érzékelhető könnyebbé tett a szakemberek számára, azonban önmagában nem volt elegendő a fluktuáció csökkentésére és a szakmai utánpótlás biztosítására.

A szakmai munka során a kollégák leterheltségét jelentősen növeli a szociális ágazat **alacsony társadalmi presztízse**, valamint a munkavégzéssel szemben támasztott, sok esetben **túlzott és nem minden esetben reálisan teljesíthető elvárások**. Ezek a körülmények gyakran **defenzív szakmai működésre** készítik a munkatársakat, ami hosszabb távon fokozza a pszichés megterhelést és a kiégés kockázatát.

A mindennapi gyakorlatban egyre gyakrabban tapasztalható, hogy a dolgozókat **verbális agresszió éri a kliensek, illetve azok hozzátartozói részéről**, ami tovább növeli a munkavégzéshez kapcsolódó stresszterhelést. Emellett kiemelten magas az **emocionális igénybevétel**, különösen azokban az esetekben, ahol a szakemberek tartós krízishelyzetekkel, traumákkal vagy súlyos családi diszfunkciókkal találkoznak.

Mindezek együttesen jelentős kihívást jelentenek a szakmai hatékonyság fenntartása, valamint a munkatársak mentális egészségének megőrzése szempontjából, ezért kiemelt fontosságú a megfelelő szakmai támogatás, szupervízió és a szervezeti szintű tehermentesítés biztosítása. A gyermekjóléti alapellátásban dolgozók hosszú távú megtartása továbbra is komplex szakmapolitikai és társadalmi feladat.

A családok élethelyzetét az inflációs hatások, a lakhatási nehézségek, a megélhetési bizonytalanság és a mentális terheltség fokozódása jellemezte. A gyermekjóléti alapellátás egyre gyakrabban találkozott krízishelyzetekkel, elhúzódó problémákkal, valamint olyan összetett esetekkel, amelyek multidiszciplináris megközelítést és magas szintű szakmai együttműködést igényeltek.

A szakmai reziliencia, a stressztűrő képesség és a reflektív szakmai működés kulcsszerepet kapott a mindennapi munkavégzés során.

A jelen beszámoló célja, hogy átfogó képet adjon a gyermekjóléti alapellátás 2025/26 évi működéséről, bemutassa a kihívásokra adott szakmai válaszokat, valamint rögzítse azokat a tapasztalatokat és tanulságokat, amelyek a jövőbeni fejlesztések és szakmai döntések megalapozását szolgálják.

A szolgáltató adatai:

1. Neve, székhelye: Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat
7900 Szigetvár, József Attila u. 69.
Nyitva álló helysége: 7900 Szigetvár Dózsa György u. 5/A
- Típusa: Közfeladatot ellátó intézmény
 1. Személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény: Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat (a továbbiakban: Központ)
 2. Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti intézmény: Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat
2. Fenntartó neve, címe: Szigetvár Város Önkormányzat
3. Fenntartó típusa: állami fenntartó

Az intézmény általános célja és szakmai feladatai

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat Szigetvár Város Önkormányzatának szervezeti és szakmailag önálló intézményegységeként látja el feladatait. A szakmai munkát a következő jogszabályok alapján végzi az intézmény – csak a legfontosabbakat felsorolva:

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- a mindenkor hatályos, a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
- a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
- egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet
- a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény
- az illetékességi területen található önkormányzatok helyi rendeletei
- család- és gyermekjóléti szolgáltatások, jelzőrendszer működésével kapcsolatos szakmai szabályozó dokumentumok

A Család és Gyermekjóléti Központ a 7900 Szigetvár, József Attila u. 69. szám alatti telephelyen működik. Szervezetileg a Központhoz tartozik az IFI klub elnevezésű közösségi tér, a 7900 Szigetvár, Dózsa Gy. út 5/A szám alatt. Jogszabályi kötelezettség alapján a Központ biztosítja a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatását, illetve egyéb speciális szolgáltatásokat, melyek közvetlenül a Központ épületben valósulnak meg.

A szolgálat ellátási területe

Hivatal megnevezése	Ellátott települések
Szigetvári Polgármesteri Hivatal	Szigetvár
Dencsházai Közös Önkormányzati Hivatal	Bánfa, Dencsháza, Hobol, Katádfa, Szentegát, Endrőc, Szörény, Várad
Mozsgói Közös Önkormányzati Hivatal	Almáskeresztúr, Csértő, Magyarluka, Mozgó, Somogyhárságy, Szulimán, Vásárosbéc
Nagypeterdi Közös Önkormányzati Hivatal	Basal, Botykapeterd, Nagypeterd, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet, Patapoklosi, Rózsa, Somogyapáti, Somogyhatvan, Somogyviszló
Szentlászlói Közös Önkormányzati Hivatal	Almamellék, Boldogasszonyfa, Csebény, Horváthertelend, Ibafa, Szentlászló

A **Család és Gyermekjóléti Szolgálat** a fenti közigazgatási egységekhez tartozó **összesen 32 településen** látja el feladatait. Ezzel szemben a **Család és Gyermekjóléti Központ** illetékessége a **Szigetvári járás teljes területére kiterjed**, biztosítva a járási szintű speciális szolgáltatásokat, a jelzőrendszeri feladatok koordinációját, valamint a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szakmai tevékenységeket. A kétszintű, de integráltan működő családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatási rendszer szakmailag komplex tevékenységet végez, mely több jogszabály és a hozzájuk kapcsolódó szakmai iránymutatások együttes alkalmazását jelenti.

A tevékenységi és feladatköreinket az alábbi csoportokba lehet szervezni:

- Családsegítő, kríziskezelő és általános támogató feladatai és tevékenységei.
- A gyermekjóléti szolgálatok segítői feladatai és tevékenységei.
- A családsegítői és gyermekjóléti jelzőrendszerek integrációjával létrejött észlelő és jelzőrendszer működésével kapcsolatos feladatok.
- Speciális szolgáltatások megszervezése és biztosítása az illetékességi területen.
- A család- és gyermekjóléti központokhoz telepített szolgáltatási tevékenységek és feladatok elvégzése.
- A család- és gyermekjóléti központok általános szakmatámogató tevékenységei a család- és gyermekjóléti szolgálatok felé.
- Hatósági eljárásokkal kapcsolatos tevékenységek.

Családsegítési feladatkör

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek és családok támogatását szolgálja, a problémák megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése és az életvezetési képességek megőrzése érdekében.

A családsegítés keretében biztosított:

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- az anyagi nehézségekkel küzdők támogatása a pénzügyi és természetbeni ellátásokhoz, valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutásban,
- szociális segítőmunka a családi működési zavarok és konfliktusok kezelésére,
- közösségfejlesztő programok, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés,
- tanácsadás a tartós munkanélküliek, fiatal munkanélküliek, lakhatási vagy adósságproblémákkal küzdők, fogyatékkal élők, krónikus betegek, szenvedély- és pszichiátriai betegek, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek részére,
- kríziskezelés és a nehéz élethelyzetben élő családok támogatása.

Gyermekjóléti feladatkör

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek alkalmazásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének megőrzését, családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését, valamint a családból kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosított:

- tájékoztatás a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését segítő támogatásokról, valamint az ezekhez való hozzájutás segítése,
- családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi és mentálhigiénés tanácsadás, illetve a káros szenvedélyek megelőzését célzó szolgáltatásokhoz való hozzájutás támogatása,

- válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése, valamint a szociális és gyermekjóléti alapellátásokhoz – különösen a családok átmeneti otthonához – való hozzájutás megszervezése,
- szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata továbbá a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a **jelzőrendszer járási szintű koordinálása**, a jelzőrendszer tagjai és a család- és gyermekjóléti szolgálat közötti együttműködés támogatása, valamint a **Gyvt. 17. § (4) bekezdése** szerinti jelzés megtétele, jelzési kötelezettség elmulasztásáról. A kapcsolati erőszak és az emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében a szolgálat folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

A gyermekjóléti központ speciális feladatai

A gyermekjóléti központ a **Gyvt. 39. §-a, 40. § (2) bekezdése**, valamint az **Szt. 64. § (4) bekezdése** szerinti általános feladatokon túl a gyermek szükségleteihez igazodó speciális szolgáltatásokat és programokat nyújt.

Ennek keretében biztosít:

- utcai és – indokolt esetben – lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet és közvetítői eljárást,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt és családterápiát,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet (az Ifi klub közösségi terének bevonásával),
- fogyatékosügyei és adósságkezelési tanácsadást,
- valamint a **szociális diagnózis elkészítését az Szt. 64/A. §-a alapján**.

Esetmenedzseri tevékenység

A Család és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szociális segítőmunkát látják el. Feladataik különösen:

- a gyermek védelembe vételének, illetve súlyos veszélyeztetettség esetén ideiglenes hatályú elhelyezésének vagy nevelésbe vételének kezdeményezése,
- javaslattevés a veszélyeztetettség mértékének megfelelő hatósági intézkedésekre,
- együttműködés a pártfogó felügyelői szolgálattal a bűnismétlés megelőzése érdekében,
- a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése az ellátást nyújtó intézményekkel együttműködve,
- utógondozás végzése a Gyvt. 86. § (1) bekezdés f) pontja alapján,
- védelembe vett gyermek esetében a gondozási-nevelési terv, valamint a gyámhatóság megkeresésére a pénzfelhasználási terv elkészítése.

Szakmai alapelvek és dokumentáció

A hatályos jogszabályok alapján **2018. január 1-jétől** kötelezően ellátandó feladatként a Központ hatáskörébe került a szociális diagnózis készítése, amely a szükségletek felmérését és az ezekhez igazodó szolgáltatások kijelölését szolgálja.

A szakmai munka során kiemelt jelentőséggel bír a szociális munka **etikai kódexének** betartása, amely biztosítja a szakmai autonómiát, az etikus döntéshozatalt, valamint a kliensközpontú segítő szemlélet érvényesülését.

A segítőmunka hatékonyságát a strukturált, naprakész **nyilvántartási és dokumentációs rendszer** támogatja, amely az esetkezelési folyamat teljes körét lefedi.

Dokumentáció és adatszolgáltatás rend

A gyermekjóléti szolgáltatás dokumentálása a **235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet** melléklete szerinti adatlapokon, valamint a **szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről** szóló **415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: Nyr.) **8/A. § (1) bekezdése** alapján történik. Az adatrögzítés a *Gyermekeink védelmében* elnevezésű informatikai rendszerben (GYVR) valósul meg, amely egyben az igénylések és igénybevételek jelentésének eszköze is.

Az intézmény a **226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet** alapján eleget tesz adatszolgáltatási kötelezettségének a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által működtetett **Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről (KENYSZI)** rendszerben, naprakész adatok szolgáltatásával. A KENYSZI-adatrögzítést végző munkatársak: **Batányé Györffy Anikó, Kiss Katalin, Werkmann Gabriella.**

A Család és Gyermekjóléti Központ esetében az adatrögzítés két külön szakrendszerben történik:

- a család és gyermekjóléti központ szolgáltatásaira vonatkozó adatszolgáltatás a **GYVR (Országos Szociális Információs Rendszer)** útján,
- az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységhez kapcsolódó jelentések továbbra is a **KENYSZI** rendszerben valósulnak meg.

Az adományozással kapcsolatos adatokat az **Élelmiszerbank** által meghatározott adatlapokon és elektronikus felületen dokumentáljuk.

Adminisztratív terhelés és rendszerhasználat

A feladatellátás adminisztratív terhei **2021. március 1-jétől, az Országos Szociális Információs Rendszer (GYVR)** bevezetésével jelentősen megnövekedtek. A rendszer szakmai és informatikai hiányosságait az irányító hatóság és a Magyar Államkincstár is elismerte, amelynek következtében az elmúlt időszakban folyamatos központi utasítások és verziófrissítések váltak szükségessé.

Mindez a napi adminisztráció megduplázódását, fokozott leterheltséget és időhiányt eredményezett a magas esetszámmal dolgozó szakemberek körében. A rendszer jelenleg is fejlesztés alatt áll, szakmai megítélés szerint megközelítőleg **80%-os használhatósági szinten** működik.

- **Szervezeti működés sajátosságai**

Az elmúlt évek során a Központ járási szinten egy komplex, univerzális szolgáltatási platformmá vált, amelyre folyamatosan újabb feladatok és tevékenységek települtek. A központ tevékenységi köre mára rendkívül összetett, a család- és gyermekjóléti központok a szociális ellátórendszeren belül kiemelkedően széles körű feladatellátással működnek.

A szolgáltatások cél szerinti csoportosítása

A szolgáltatások céljuk és a kezelt problémák jellege alapján **négy fő tevékenységi csoportba** sorolhatók:

A SZOLGÁLTATÁSOK CÉL SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSA

A szolgáltatások céljuk és a kezelt problémák jellege alapján négy fő tevékenységi csoportba sorolhatók:

Az intézményben biztosított szolgáltatások

Szolgáltatás megnevezése	Ügyfélfogadás / elérhetőség	Igénybevétel módja
Családsegítés	Hétfőtől csütörtökig 7:30–15:30	Önkéntesen, delegálás vagy jelzés alapján
Esetmenedzserek	Hétfőtől csütörtökig 7:30–15:30	Hatósági intézkedéssel érintett családok esetében, határozat alapján
Pszichológiai tanácsadás	Kedd, péntek 9:00–12:00 Hétfő, szerda, csütörtök 13:00–16:00	Delegálással és előzetes bejelentkezés alapján (Méhész Jánosné családsegítő munkatársnál, 06-30/183-8985)
Jogi tanácsadás	Pénteken 8:00–12:00	Delegálással, előzetes bejelentkezés alapján (Méhész Jánosné családsegítő munkatársnál, 06-30/183-8985)
Készenléti ügyelet	Minden nap 15:30–7:30 06-30/183-8922	Telefonos készenléti ügyelet krízishelyzetekben
Kapcsolattartási ügyelet, mediáció	Hétfő 13:45–16:00 Szerda 14:00–17:30 Havonta a 4. szombaton 10:00–14:00	Bírósági, gyámhatósági határozat alapján vagy önkéntesen, mediációs megállapodás szerint (Szigetvári járás)
Élelmiszermentésből származó adományosztás	Minden nap 10:00–13:30	Előzetes személyes regisztráció alapján (Méhész Jánosné családsegítő munkatársnál, 06-30/183-8985)
Ifi klub – napközis csoport, nyári napközi	Intézményi szünet idején, naponta 13:00–17:30	Köznevelési intézményekkel egyeztetve, előzetes jelentkezéssel

Szolgáltatás megnevezése	Ügyfélfogadás / elérhetőség	Igénybevétel módja
Ifi klub – tematikus csoportfoglalkozások	Havonta 2–3 alkalommal 13:00–15:00	Bejelentkezés alapján, intézményeknek kiejánlott programterv szerint
Fogyatékoságügyi tanácsadás	Minden hónap első szerdáján 9:00–11:00	Bejelentkezés alapján (Szabó Szilvia tanácsadónál, 06-30/924-9202)

I. Az ellátási terület demográfiai mutatói

A Központ szolgáltatásait a Szigetvári Járás teljes területén biztosítja. A járás lakónépessége a 2025. évi adatok alapján 20 431 fő, amely az előző évhez viszonyítva enyhe csökkenést mutat. A 2024. évi adatok szerint az ellátási terület összlakossága 20 668 fő volt, így egy év alatt 237 fős népességcsökkenés figyelhető meg. Ez a tendencia illeszkedik az elmúlt években tapasztalható, térségi szinten is érzékelhető demográfiai folyamatokhoz.

A Szolgálat működése öt ellátási területre tagolódik, amelyek a járás közigazgatási struktúrájához igazodnak. A Szentlászlói Közös Önkormányzati Hivatal ellátási területének lakosságszáma 2 001 fő, a Mozsgói Közös Önkormányzati Hivatal területén 2 458 fő, a Nagypeterdi Közös Önkormányzati Hivatal illetékességi területén 3 576 fő, míg a Dencsházai Közös Önkormányzati Hivatal területén 2 787 fő él. A járás központjaként Szigetvár város lakosságszáma 9 609 fő.

A lakónépesség csökkenése Szigetváron és a kisebb településeken egyaránt megfigyelhető, ami hosszabb távon hatással van az ellátórendszer terhelésére, az igények szerkezetére és az ellátási formák súlypontjainak alakulására. A demográfiai apadás ellenére a Szolgálat és a Központ által nyújtott alap- és speciális szolgáltatások iránti igény továbbra is fennmarad, egyes területeken pedig növekvő szakmai jelenlétet igényel, különösen a szociálisan veszélyeztetett csoportok körében.

Település	Összlakosság	0-17	18-	Alapellátásban Részesülők száma(fő)	Eseti Ügyintézés
Szigetvár	9 609	1350	8259	61	178
Dencsháza*	2 787	525	2262	56	51
Mozsgó*	2 458	320	2138	24	20
Nagypeterd*	3 576	760	2816	34	99
Szentlászló*	2 001	350	1651	26	33
Összesen	20 431	3305	17126	201	381

*A táblázat adatai településeken működő a Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó ellátási terület lakosságszámot jelenítik meg.

II. Ellátási terület jellemzői

A Szigetvári járás az ország egyik legnagyobb településszámú járása (10.), összesen 45 településsel. A térség sajátossága a tagolt településszerkezet, amelyet egymástól földrajzilag és infrastrukturálisan is elkülönülő településrészek jellemeznek. A járásban több szegregált vagy szegregálódó terület található: Dencsházán egy (Péterfa-pusztá), Szentegáton kettő (Galambos-pusztá és Kárász-pusztá), míg Szigetváron egy szegregátum és további négy szegregálódó településrész azonosítható.

A járás állandó lakossága az elmúlt években folyamatos csökkenést mutat. A demográfiai szerkezet egyértelműen előregedő tendenciát jelez: az öregedési index – vagyis a 65 év felettiek aránya a 15 év alattiakhoz viszonyítva – 2025-ben 1,28, amely növekedést jelent a 2020. évi 1,20-as értékhez képest. Ez azt mutatja, hogy a gyermekkorú népesség csökkenése mellett az idősebb korosztály aránya még gyorsabb ütemben emelkedik. A 2022–2025 közötti időszak demográfiai folyamatai egyértelműen negatív irányt mutatnak: népességcsökkenés, csökkenő gyermekszám és növekvő időskorú arány jellemzi a térséget.

A kistérség települései jelentős különbségeket mutatnak infrastrukturális és szolgáltatási ellátottság tekintetében, és gyakoriak az egy településen belüli leszakadó és fejlődő településrészek is. A zsáktelepülések és aprófalvak esetében különösen jellemző a munkaerőpiaci lehetőségek hiánya, az alacsony foglalkoztatottság és az ebből fakadó szociális problémák. A lakosság jelentős része közfoglalkoztatás keretében dolgozik, amely azonban az utóbbi években fokozatosan szűkül, miközben a kisebb önkormányzatok egyre korlátozottabb kapacitással tudnak foglalkoztatási lehetőséget biztosítani. A szülők iskolai végzettsége jellemzően alacsony, sok esetben a 8 általános iskolai végzettséget sem éri el, ami jelentősen korlátozza az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedés esélyét. Mindez hozzájárul a tartós anyagi nehézségekhez, amelynek következtében egyre több család szorul a szociális szolgáltatások, különösen az élelmiszer- és ruhaadományok igénybevételére.

A Kormány által meghatározott, hátrányos helyzetű településeket célzó Felzárkózó Települések (FETE) program keretében a Szigetvári járásból Patapoklosi, Somogyapáti, Somogyhatvan és Zádor települések kerültek kijelölésre, elsősorban a jelentős szociális-gazdasági lemaradás és a magas munkanélküliség miatt. Ezeken a településeken különösen jellemző az elöregedő népesség, az alacsony gyermekszám, a magas inaktivitás, valamint az infláció következtében erősödő megélhetési nehézségek, amelyek együttesen gyengítik a helyi gazdaságot és a társadalmi kohéziót. Bár nem minden érintett aprótelepülés szerepel a programban, a környező települések jelentős része hasonló problémákkal küzd, így a szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézsége és az alacsony életszínvonal térségi szinten is meghatározó jelenség.

A munkaerőpiaci helyzetet tekintve a Szigetvári járás kedvezőtlen mutatókkal rendelkezik: Baranya vármegye közelmúltbeli adatai alapján 1000 lakosra mintegy 70 álláskereső jut, amely jelentősen meghaladja az országos, körülbelül 23 fő/1000 lakos arányt. Míg országosan a munkanélküliségi ráta jellemzően 4–4,5% körül alakul, addig a járásban ennél számottevően magasabb, így a térség a vármegyén belül is a legkedvezőtlenebb helyzetűek közé tartozik.

Jellemző problématerületek és szakmai tapasztalatok

A szolgáltatás során leggyakrabban az alábbi problématípusok jelennek meg:

- a gyermekek – különösen érzelmi – elhanyagolása,
- a tankötelezettség elmulasztása,
- lakhatási szegénység, alacsony munkaerőpiaci státusz és adóssághalmozás,
- mentális és pszichés problémák (magatartászavar, tanulási nehézség, személyiségzavar, szenvedélybetegség, pszichiátriai kórképek),
- családi diszfunkciók, elhúzódó válási és gyermekelhelyezési konfliktusok,
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézségek,
- fiatalkori devianciák (csavargás, szerhasználat, bűnelkövetés),
- párkapcsolati erőszak és gyermekbántalmazás,
- negatív diszkrimináció és társadalmi kirekesztettség.

A hátrányos helyzetben élő családok életkörülményei – különösen lakhatási viszonyaik – komplex módon tükrözik az anyagi, szociális, kulturális és higiénés hátrányokat, amelyek hosszabb távon jelentős kockázatot hordoznak a társadalmi lecsúszás, az egészségromlás és a pszichés problémák kialakulása szempontjából, különösen a gyermekek esetében.

A problémák hátterében meghúzódó okok a humán ökoszisztéma valamennyi szintjén azonosíthatók, így a beavatkozások is több szinten valósulnak meg. A gyakorlatban jellemzően **halmozott problémákkal küzdő családokkal** dolgozunk, akik életútjában gyakran tartós krízishelyzetek, traumák vagy ismétlődő traumatikus események jelennek meg, súlyos családi és egyéni diszfunkciókkal társulva.

A szakmai munka során jelentős kihívást jelentenek a rendszerszintű hiányosságok is. Több területen tapasztalható az ellátórendszer korlátozott kapacitása, különösen a pszichológiai ellátás hiánya, az oktatási rendszer struktúrájából fakadó egyenlőtlenségek, valamint az intézmények és az ellátást igénybe vevő családok közötti kulturális távolság. Ezek a tényezők hozzájárulnak a kirekesztődés erősödéséhez, és hosszabb távon nehezítik a társadalmi integrációt.

Ezzel párhuzamosan egyre markánsabban jelenik meg az egyének mentális túlterheltsége, a tartós stresszhelyzetek, a megoldatlanságból fakadó krízisek és a különböző addiktív magatartásformák erősödése. Ezek hosszán fennállva súlyosabb pszichés problémákhoz vezethetnek, gyermekek esetében pedig a személyiségfejlődés kedvezőtlen irányú alakulását alapozhatják meg.

A nehézségek ellenére az elmúlt időszakban több területen sikerült előrelépést elérni. A családokkal való együttműködés erősödött, különösen a gyermekvédelmi esetek kezelésében. Számos esetben sikerült a családok élethelyzetét stabilizálni, és megelőzni a súlyosabb beavatkozások szükségességét. A Központ által megvalósított prevenciós programok és szolgáltatások hozzájárultak a társadalmi kohézió erősítéséhez, valamint a gyermekek és családjaik életminőségének javításához.

III. Család és Gyermekjóléti Szolgálat

A család és gyermekjóléti szolgáltatás célja és feladatai

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás szociális és gyermekjóléti **alapszolgáltatás**, amely **kötelezően ellátandó önkormányzati feladat**. A szolgáltatás igénybevétele **önkéntes és térítésmentes**.

A szolgáltatás céljai időbeli tagozódás szerint három fő területre oszthatók:

1. Megelőzés és prevenció

A prevenció célja a veszélyeztető tényezők kialakulásának megelőzése, a már fennálló problémák negatív hatásainak csökkentése, valamint a deviáns életutak megelőzése. Ennek érdekében a szolgálat **észlelő- és jelzőrendszerrel működik**, rendszeres szakmaközi egyeztetéseket tart (évente legalább hat alkalommal), és folyamatos kapcsolatot biztosít a jelzőrendszer tagjaival. A jelzőrendszeri együttműködés éves értékelése minden év február 28-ig megtörténik, amelynek eredményei alapján éves jelzőrendszeri terv készül. A jelzőrendszer működését a központ részéről jelzőrendszeri koordinátor hangolja össze, a családsegítő munkatársak pedig heti rendszerességgel statisztikai adatszolgáltatást végeznek a beérkezett jelzésekről és intézkedésekről.

2. Szociális és mentálhigiénés problémák kezelése

A szolgáltatást leggyakrabban családi kapcsolati, gyermeknevelési, életvezetési, bántalmazással vagy időskori elhanyagolással összefüggő problémák miatt veszik igénybe az ügyfelek. A családsegítő munkatársak és a központ pszichológusa egyéni és csoportos esetkezelési módszerekkel támogatják az érintetteket, szükség esetén további ellátásokhoz való hozzájutást segítve. A cél az egyének és családok életvezetési képességeinek helyreállítása, szinten tartása és fejlesztése, ezáltal az akut krízishelyzetek kialakulásának megelőzése.

3. Krízishelyzetek kezelése

Akut krízishelyzetek esetén azonnali beavatkozás szükséges. A szolgálat élelmiszeri krízis esetén – korlátozott mértékben – élelmiszercsomagot biztosít, súlyos pszichés problémák vagy szuicid krízis esetén pedig a megfelelő szakellátásba történő irányítást kezdeményezi. Családi kapcsolati krízisek esetén a családsegítő munkatárs, illetve a központ pszichológusa nyújt szakmai támogatást.

1. Az alapellátásban végzett családgondozás tapasztalatai:

A korábbi évek adatai alapján eltérő irányú tendenciák figyelhetők meg az alapellátásban részesülők és az eseti ügyintézők számában. Míg 2024-ben az alapellátásban részesülők száma összesen 270 fő volt, addig 2025-ben ez az érték 201 főre csökkent, ami érzékelhető visszaesést jelez a tartós gondozási esetekben. A csökkenés szinte minden településen megfigyelhető.

Ezzel párhuzamosan az eseti ügyintézők száma növekedést mutat, 2024-ben összesen 354, míg 2025-ben már 381 esetet regisztráltak. Ez a tendencia azt jelzi, hogy a problémák egy része gyorsabb, egyszeri beavatkozással kezelhetővé vált, illetve a lakosság nagyobb arányban él az alapellátás nyújtotta tanácsadási és ügyintézési lehetőségekkel. Különösen Nagypeterd térségben és Szigetváron figyelhető meg jelentős növekedés az eseti ügyintézők számában.

2025. évi adatok alapján a kezelt problémák jellege szerint összesen **2864 alkalom** került rögzítésre az öt körjegyzőség vonatkozásában, melyek közül Szigetvár (1316) és Nagypeterd (1194) messze kiemelkedik a kezelt problémák tekintetében. Ez a két terület együtt az összes problémaeset közel 87%-át adja, ami egyrészt a lakosságszámukkal,

másrészt a szolgáltatások igénybevételének intenzitásával és a halmozottan jelentkező szociális problémákkal magyarázható.

Domináns problémátípusok:

A legnagyobb számban a gyermeknevelési problémák jelennek meg (557), ami jól tükrözi a családok mindennapi működésében jelentkező nehézségeket, valamint a szülői kompetenciák megerősítésének szükségességét. Ezt szorosan követik a családi-kapcsolati konfliktusok (357) és az életviteli problémák (353), amelyek gyakran egymással összefüggésben, halmozott formában jelentkeznek.

Szintén magas arányt képviselnek az anyagi jellegű problémák (420), különösen Szigetváron és Nagypeterd térségében, ami a megélhetési bizonytalanság, lakhatási nehézségek és a foglalkoztatási problémák tartós jelenlétére utal. Ezekhez szorosan kapcsolódnak az ügyintézés (264) és információkérés (191) összefüggő megkeresések, amelyek az ellátórendszer iránti erős igényt és a kliensek kiszolgáltatottságát jelzik az adminisztratív folyamatokban.

Az emelkedő élelmiszer és energia árak miatt egyre több család számára válik bizonytalanná az alapvető létszükségletet kielégítő termékekhez való hozzájutás is. A legtöbb bér, a szociális és a gyermekek után járó ellátások nem követik az infláció emelkedését, ezért a jelenleg is szűkös anyagi körülmények között élő családokban az elszegényedés mértéke tovább nő. A pénzügyi nehézségek esetén a mindennapi élet kihívásai fokozódnak, az élelmiszer, lakhatás vagy gyógyszerek megvásárlása egyre nehezebbé válik. Ezek a problémák azonban nemcsak a fizikai biztonságot érintik, hanem érzelmi terhet is rónak a családtagokra és a konfliktusok gyakori kiváltói.

Egészségügyi és mentális problémák:

Nem elhanyagolható az egészségügyi problémák (77), a lelki-mentális, pszichiátriai betegségek (49), valamint a szenvedélybetegségek (48) jelenléte sem. Ezek az esetek gyakran más problémátípusokkal együtt jelennek meg, és indokolják a társszolgáltatásokkal való szoros együttműködést.

Gyermekevédelmi szempontból kiemelt területek:

A családon belüli bántalmazás (61) és az elhanyagolás (141) különösen érzékeny területet jelentenek. Az elhanyagolás esetében figyelemre méltó, hogy jelentős számban jelenik meg az oktatási-nevelési elhanyagolás (45), valamint a felnőttekre vonatkozó elhanyagolás (32), ami a családok több generációját érintő problémák fennállását mutatja. Ezek az esetek jellemzően komplex, hosszabb távú szakmai beavatkozást igényelnek.

A legsúlyosabb veszélyeztetettségű forma a gyermekek családon belüli bántalmazása. A rendelkezésre álló adatok alapján az időszakban összesen 2 bántalmazott és 11 elhanyagolt kiskorút azonosított a szolgálat. A bántalmazás minden esetben családon belül történt: 1 kiskorú szülő általi fizikai bántalmazásának ügyében hatósági intézkedésre is sor került, továbbá 1 szexuális bántalmazás került kivizsgálásra, utóbbi egyéb rokon által, amely szintén hatósági intézkedést vont maga után. Az elhanyagolás tekintetében 11 kiskorú érintett, döntően fizikai elhanyagolás formájában, melyek közül 7 esetben a helyzet súlyossága miatt hatósági javaslat vagy intézkedés vált szükségessé. Az adatok alapján a lány gyermekek érintettsége több esetben is megjelenik, különösen a szexuális bántalmazás és az elhanyagolás körében. Ez összhangban van az országos tendenciákkal, miszerint bizonyos bántalmazási formák esetében a lányok fokozottabb kockázatnak vannak kitéve.

Az ellátás során több esetben tapasztalható, hogy a gondozott családokban nevelési célzattal testi fenytést, illetve fizikai bántalmazást alkalmaznak. Fizikai, lelki vagy mentális bántalmazás gyanúja esetén a család gondozásba kerül. Amennyiben a gyermek veszélyeztetettsége önkéntes alapellátás keretében nem szüntethető meg, a szolgálat hatósági intézkedésre tesz javaslatot. Súlyos bántalmazás igazolódása esetén a hatósági jelzés és intézkedési javaslat haladéktalanul megtörténik. Ha a probléma szoros családgondozással sem kezelhető, a Gyámhivatal az esetmenedzser javaslata alapján a gyermek családból történő kiemeléséről dönthet, ideiglenes hatállyal vagy más jogi formában, rokon, nevelőszülő vagy más alkalmas személynél történő elhelyezéssel.

A családsegítő munkatársak munkája nagyrészt terepen zajlik, a családokat rendszeresen otthonukban keresik fel. A családlátogatások mellett tanácsadás, segítő beszélgetés, információnyújtás és ügyintézés történik, valamint a kliensek más szolgáltatásokba történő közvetítése intézményen belül (pl. jogi, pszichológiai segítségnyújtás, mediáció), illetve külső ellátások felé.

Összességében elmondható, hogy a térségben jelentős mértékű, komplex és halmozott problémák vannak jelen, amelyek egyszerre érintik a családok életvitelét, anyagi helyzetét, gyermeknevelési gyakorlatát és mentális egészségét. A problémák súlya és sokrétűsége indokolja az intenzív, összehangolt szakmai jelenlétet, a prevenció erősítését, valamint a gyermekevédelmi és szociális alapellátás kapacitásainak folyamatos fenntartását és fejlesztését.

Kezelt problémátípusok (halmozott) száma:

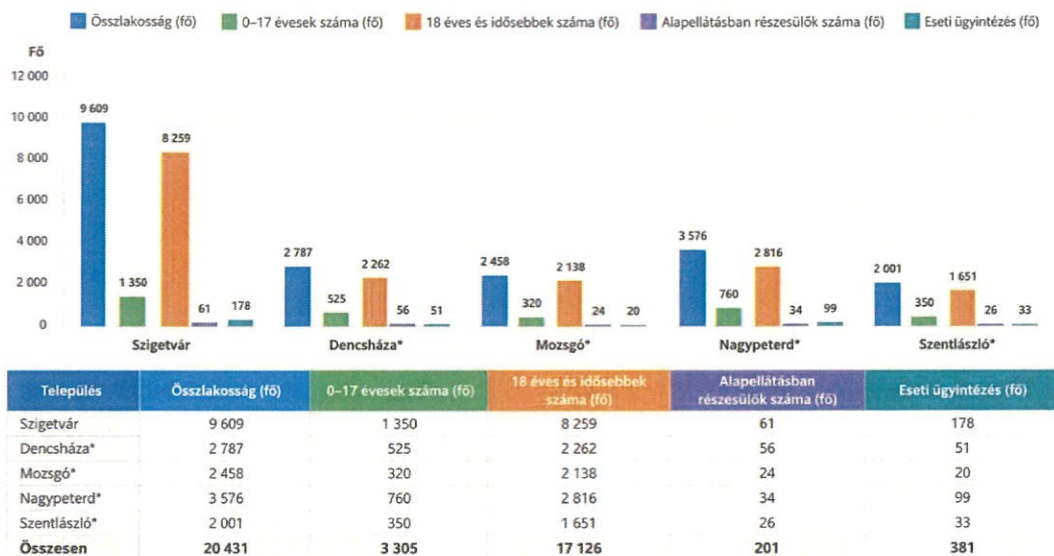
Probléma jellege	Szigetvár	Dencsháza	Mozsgó	Nagypeterd	Szentlászló	Összesen
életviteli	146	54	4	144	5	353
családi-kapcsolati konfliktus	158	45	9	141	4	357
családon belüli bántalmazás	12	11	-	38	-	61
elhanyagolás	47	4	-	89	1	141
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	20	4		20	1	45
Ebből: felnőttre vonatkozóan				32		32
gyermeknevelési	291	78	15	161	12	557
gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	28	20	-	35	1	84
magatartászavar, teljesítményzavar	58	8	-	12	-	78
fogyatékoság, retardáció	3	-	-	6	-	9
Lelki- mentális, pszichiátriai betegség	37	-	-	12	-	49
Szenvedélybetegség	10	-	-	38	-	48
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	52	-	-	25	-	77
Foglalkoztatással kapcsolatos	10	-	-	36	-	46
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	201	43	7	165	4	420
Ügyintézésrel kapcsolatos	135	22	-	107	-	264
Információkérésrel kapcsolatos	66	5	-	120	-	191
Egyéb	62	4	-	65	-	131
összesen	1316	294	35	1194	25	2864

Szakmai tevékenységek száma:

Megnevezés	Szigetvár	Dencsháza	Mozsgó	Nagypeterd	Szentlászló	Összesen
Információnyújtás	1381	137	52	314	49	1933
Segítő beszélgetés	509	128	36	238	22	933
Tanácsadás	590	97	21	289	13	1010
Ügyintézéshez segítségnyújtás	396	21	2	40	11	470
Konfliktuskezelés	12	11		3		26
Kriziskezelés	1	1				2
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	pénzbeli	8	2		2	12
	természetbeni	15		4		19
Közvetítés	másik szolgáltatás hozzá	8	2	1		11
	ebből átmeneti gondozásból	1		1		2
	család – és gyermekjóléti központhoz	14	2	1		17
Esetkonferencia		2		3		5
Esetmegbeszélés	1	3	2		2	8
Esetkonzultáció	17			14		31
Szakmaközi megbeszélés	5			2		7
Szociális és mentálhigiénés csoportmunka						
Egyéni és csoportos készségfejlesztés						
Közösségfejlesztés						
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	43	7	1	38	2	91
Családlátogatás	466	111	8	219	19	823
Adományközvetítés	14425	18	13	22	21	14499
Összesen	17920	460	135	1188	130	19833

A táblázat adatai alapján a szolgáltatásnyújtás volumene és szerkezete jelentős eltéréseket mutat a települések között, ugyanakkor jól kirajzolódnak a tevékenységek súlypontjai. Összesen 19 833 esetben történt beavatkozás, melynek döntő többsége Szigetváron (17 920) valósult meg, ami a járási központi szerepből és a magasabb lakosságszámból adódik, illetve az itt dokumentált élelmiszermentés és osztás adataiból. A leggyakoribb tevékenység messze az információnyújtás (1 933), ezt követi a tanácsadás (1 010) és a segítő beszélgetés (933 eset), ami arra utal, hogy az ellátotti igények jelentős része az eligazításra, problémamegértésre és döntéstámogatásra irányul. Kiemelkedően magas az adományközvetítés esetszáma (14 499), amely szinte teljes egészében Szigetváron koncentrálódik és a bentlakásos intézményeket is érinti, jelezve az anyagi krízisek és megélhetési nehézségek súlyát az ellátotti körben. A családlátogatások (823 eset) és a környezettanulmányokhoz kapcsolódó közreműködés (91 eset) a gondozási munka intenzitását és terepi jellegét támasztják alá. A kríziskezelés (2 eset) és konfliktuskezelés (26 eset) alacsonyabb száma célzott, eseti beavatkozásokat jelez, míg az esetkonferenciák, esetmegbeszélések és szakmaközi egyeztetések megjelenése a komplex, több szereplőt érintő ügyek szakmai koordinációját mutatja. **Összességében az adatok egy magas esetszámú, erősen információ- és támogatásorientált, ugyanakkor jelentős szociális kríziseket kezelő szolgáltatási struktúrát rajzolnak ki.**

Szolgáltatások igénybevétele körjegyzőségeként

* Dencsháza, Mozsó, Nagypeterd és Szentlászló társulási települések.

A gondozásba vett, nélkülöző élethelyzetben élő családok gyermeknevelési gyakorlata számos ponton eltér a többségi társadalomban jellemző mintáktól. A kedvezőtlen szociális helyzetű családok körében gyakoribb a hierarchikus családszerkezet, a tekintélyelvű nevelési szemlélet és a konform viselkedési elvárások érvényesítése. A szülő–gyermek kapcsolat gyakran kevésbé rugalmas, a nevelési eszköztár esetleges, ami nehezíti a gyermekek iskolai beilleszkedését, valamint az önkontroll és a szociális készségek fejlődését.

A nem megfelelő nevelési módszerek – különösen a gyermek életkorához és fejlettségi szintjéhez nem igazodó elvárások, illetve a durva fegyelmezés alkalmazása – fokozottan növelik a magatartási és beilleszkedési problémák kialakulásának kockázatát. A gyermeknevelési nehézségek gyakran összefüggnek a szülők közötti konfliktusokkal, amelyek sok esetben hatósági intézkedést is maguk után vonnak.

A szegénységgel együtt járó stressztényezők – így a megélhetési bizonytalanság, a munkanélküliség, az egészségtelen és zsúfolt lakáskörülmények, valamint a lakókörnyezet deviáns hatásai – jelentős terhet rónak a szülők mentális állapotára. Ennek következményeként gyakoribb a depresszió, az agresszív megnyilvánulások és az alacsony önértékelés, amelyek kedvezőtlenül befolyásolják a családi kapcsolatok minőségét.

A marginális helyzetben élő családok körében magasabb az egyedülálló szülők aránya, valamint gyakoribb a fiatal korban, nem tervezetten vállalt gyermek. A megfelelő szociális támogatás hiánya az anya–gyermek kapcsolat sérüléséhez, bizonytalan nevelési helyzetek kialakulásához vezethet. A szülői nevelési stratégiák – például a jutalmazás és büntetés alkalmazása, az oktatási intézmények szerepének megítélése, illetve a gyermek fejlődésével kapcsolatos elvárások – családonként jelentős eltérést mutatnak, melyeket nagymértékben befolyásol a szülők szociokónómiai státusza.

A 2025-ös évben összesen 63 új gyermek került a szolgálat gondozásába. A 2024-es évhez viszonyítva az új gondozásba vételek száma enyhe csökkenést mutat, míg a 2023-as évhez képest a csökkenő tendencia tovább erősödött.

A gondozásba vett esetek számának visszaesése mögött több, egymással összefüggő tényező állhat. Az esetek jelentős részében a jelzett problémák egyszeri ügyintézés, tanácsadás vagy célzott segítségnyújtás keretében eredményesen kezelhetők voltak, így nem vált szükségessé a családok tartós gondozásba vétele. Mindez arra utal, hogy a jelzőrendszer tagjai közötti együttműködés, a veszélyeztetettséget jelző problémák korai felismerése, valamint az időben történő beavatkozás egyre hatékonyabban működik.

Az esetek másik részében ugyanakkor a problémák súlyossága, a jogszabályi kötelezettségek fennállása (például az 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzás), valamint az érintettek együttműködésének hiánya miatt indokoltá vált

hatósági intézkedések kezdeményezése vagy elrendelése. Ezek az ügyek a család- és gyermekjóléti központ nyilvántartásában jelennek meg, és kezelésük az esetenedzserek számára jelentős többletfeladatot jelent. Az ilyen esetek általában összetettebb problémákat hordoznak, hosszabb időtartamú szakmai munkát, intenzívebb kapcsolattartást és fokozott együttműködést igényelnek a társszervekkel és hatóságokkal.

A szolgálat továbbra is kiemelt hangsúlyt fektet a prevenciós jellegű tevékenységekre, valamint az együttműködések további erősítésére annak érdekében, hogy a gyermekek veszélyeztetettsége a lehető legalacsonyabb szinten tartható legyen

Gyermekétkeztetéssel kapcsolatos tapasztalatok

Az önkormányzatok minden esetben jelzést küldenek a gyermekétkeztetés igénybevételéről, illetve annak elmulasztásáról. Szigetváron az át nem vett ételadagok árának visszatérítésére vonatkozó önkormányzati rendelet bevezetésével jelentősen csökkent azon családok száma, akik nem vették át a részükre biztosított étkezést. Ugyanakkor tapasztalható, hogy összességében csökkent az étkeztetést igénylők száma is.

A családgondozók tapasztalatai szerint a szolgáltatás mellőzésének hátterében elsősorban kényelmi szempontok állnak, nem pedig ellátási hiányosságok. A családlátogatások során nem merült fel olyan eset, ahol a gyermekek ellátása a szünidő alatt veszélybe került volna az étkeztetés igénybevételének elmaradása miatt. A szolgálat munkatársai továbbra is kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekétkeztetés népszerűsítésére és az igénybevétel ösztönzésére a jogosult családok körében.

2. Jelzőrendszer működése

2025/26 -ös évben **379** jelzés érkezett a Szigetvári Család és Gyermejjóléti Szolgálathoz.

A legtöbb jelzést a helyi hatóságoktól kaptuk (Rendőrség, Önkormányzat, Jegyző, Gyámhivatal), melynek aránya az összes beérkező jelzés 52 % volt, az elmúlt évhez hasonlóan. Magas a közoktatási intézmények által küldött jelzések száma melyek többnyire az iskolai hiányzásokhoz kapcsolódó jelzési kötelezettségből áll. A jelzésekről heti bontásban tájékoztatást küldenek a családsegítő munkatársak a térségi jelzőrendszeri koordinátornak.

	Szigetvár	Dencsháza	Mozsgó	Nagypeterd	Szentlászló	Összesen
Egészségügyi szolgáltató	16	7	4	10	3	40
Ebből védőnői jelzés	10	7	3	8	2	30
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	4	4		5		13
Ebből család és gyj. szolgálat	1	1		5		7
Ebből család és gyj. központ	2	3				5
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók						
Átmeneti gondozást biztosítók					1	1
Menekülteket befogadó állomás						
Köznevelési intézmény	19	25	6	31		81
Rendőrség	35	12	7	21	5	80
Ügyészség, bíróság	9			1		10
Pártfogó felügyelői szolgálat	6	5		2		13
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	3					3
Aldozatsegítés és kárenyhítés			1	2		3
Országos Kríziskezelő és információs Telefonszolgálat (OKIT)						

Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	4	3		1		8
Önkormányzat (jegyző)	43		5	47	6	101
Foglalkoztatás – felügyeleti hatóság						
Katasztrófa védelem						
Közütemi szolgáltatók						
Gyermejjogi/ellátójogi képviselő/betegjogi képviselő						
Hivatásos gondnok						
Javítóintézet						
Gyermekevédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	12	2	3	1	1	19
Állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	3	1	1	1		6
Büntetés-végrehajtási intézet, büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő						
Pedagógiai Szakszolgálat						
Összesen	155	59	27	122	16	379
ebből 0-17 éveseket érintő jelzések száma	80	47	25	97	10	259
Jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott)	123	48	20	102	12	305

A jelzések háttere és a családok jellemzői

Az ellátási területen élő hátrányos helyzetű családoknál a jelzések mögött több, egymással összefüggő tényező húzódik meg.

1. Korai gyermekvállalás és terhességi kockázatok

A fiatal szülők gyermekei esetében már a születés előtt megjelenhetnek a fejlődést akadályozó tényezők. A szegénységben élő várandós nők és magzataik gyakran ki vannak téve **egészségkárosító hatásoknak**, például nem megfelelő táplálkozásnak, fűtetlen lakásnak, fokozott stressznek. Ezek a tényezők a gyermek optimális testi és pszichés fejlődését negatívan befolyásolják.

2. Biztonságos és stimuláló környezet hiánya

Az egészséges fejlődéshez elengedhetetlen a **biztonságos tárgyi környezet**, amely elegendő teret biztosít a szabad mozgáshoz, valamint megfelelő kognitív és játékeszközöket kínál. A stimuláló eszközök hiánya unalomhoz és frusztrációhoz vezethet, ami a szülő részéről **negatív reakciókat** és büntetésre épülő nevelési módszereket válthat ki, fokozva a marginális helyzetű gyermekek fejlődési kockázatait.

3. Tanulási és szocializációs nehézségek

Nemcsak az anyagi helyzet kedvezőtlen volta okoz nehézséget az iskolai tanulásban, hanem az ezzel gyakran együtt járó **tanulási problémák és szocializációs hiányosságok** is. Fontos kiemelni, hogy kedvező anyagi körülmények között is előfordulhatnak tanulási vagy magatartási problémákkal küzdő gyermekek, míg a hátrányos helyzetű családok gyermekei nem feltétlenül rendelkeznek az iskolai munkát nehezítő hiányosságokkal.

4. Családi konfliktusok és a nem megfelelő kezelés háttere

A családon belüli konfliktusok és bántalmazás háttere összetett, gyakran a hatalmi egyenlőtlenségekre, a kontroll iránti vágyra, a megtanult viselkedési mintákra, az alacsony önbecsülésre és a kommunikációs zavarokra vezethető vissza. Ezek a tényezők fizikai, érzelmi, szexuális, lelki és pénzügyi formában nyilvánulhatnak meg, és a szocializációs hiányosságokkal élő családoknál fokozottan kockázati tényezőt jelentenek.

1. Hatalom és kontroll

A konfliktusok gyakran a családon belüli hatalmi viszonyok kiegyensúlyozatlanságából erednek. A bántalmazó a partner vagy gyermek feletti teljes kontroll megszerzésére törekszik, korlátozva azok önállóságát, kapcsolati lehetőségeit, döntési szabadságát. A nem megfelelő kezelési módok gyakran erősítik a kontrollvesztés érzését, fokozva a feszültséget.

2. Tanult és maladaptív viselkedésminták

A családtagok, különösen a szocializációs hiányosságokkal küzdő gyermekek és szülők, gyakran olyan környezetben nőnek fel, ahol a konfliktus- vagy bántalmazáskezelés mintái diszfunkcionálisak. A normaként elsajátított agresszív vagy elkerülő viselkedés rögzült, és a problémák megoldására alkalmazott módszerek nem megfelelőek.

3. Érzelmi és pszichés tényezők

Az alacsony önbecsülés, a belső bizonytalanság, valamint a nem megfelelő érzelm kifejezés és kommunikáció súlyosbítja a konfliktusokat. A bántalmazás, a fenyegetés, a megalázás vagy az érzelmi elszigetelés gyakran az érzelmi hiányosságokra reagáló maladaptív megoldási stratégiaként jelenik meg.

4. Külső társadalmi és stresszfactorok

Pénzügyi gondok, munkahelyi problémák, függőségek (alkohol, drog) és patriarchális, sztereotip társadalmi normák fokozhatják a konfliktusokat és a bántalmazást. A nem megfelelő kezelés, a figyelemhiány és a szocializációs hiányosságok miatt a gyermekek érzelmi és kognitív fejlődése veszélybe kerülhet, hosszú távon növelve a deviáns viselkedés és a pszichés problémák kialakulásának kockázatát.

A beérkezett jelzések elemzése jelzőrendszeri tagok szerinti bontásban:

Az egészségügyi szolgáltatótól, védőnőtől érkezett jelzések:

2025-ben összesen **7 jelzés érkezett a kórházi szociális munkások részéről**, amely szám jelentősen alacsonyabb a korábbi évek adataihoz képest, ugyanakkor megegyezik a 2024. évben érkezett jelzések számával. A jelzések alacsony száma nem az együttműködés csökkenését tükrözi, hanem azt, hogy számos esetben a felmerülő problémák közvetlen szakmai konzultáció útján rendezhetők, így formális jelzés megtételére nincs szükség.

A szakmai kapcsolattartás intenzitását jól mutatja, hogy 2025-ben:

- 6 alkalommal került sor személyes egyeztetésre a kórházi szociális munkásokkal,
- 66 alkalommal történt online ügyintézés vagy szakmai konzultáció,
- 6 alkalommal vettük fel a kapcsolatot a kórházi védőnővel,
- 42 alkalommal történt közvetlen kapcsolatfelvétel az érintett kliensekkel.

Az egészségügyi szolgáltatók részéről Szigetváron összesen **16 jelzés érkezett**, melyek közül **10 jelzést a védőnői szolgálat tett meg**.

A teljes ellátási területet tekintve a szolgálathoz **40 egészségügyi jelzés érkezett**, ebből **30 jelzés védőnőktől származott**, ami jól mutatja a védőnői hálózat kiemelkedő szerepét a veszélyeztetettség korai felismerésében és jelzésében.

A védőnői szolgálat és intézményünk között rendszeres, jól működő szakmai együttműködés valósul meg. Amennyiben a szolgálat látókörébe olyan új kliens kerül, akiről korábban nem rendelkezünk információval, felvesszük a kapcsolatot a területileg illetékes védőnővel, és szükség esetén esetkonzultációt kezdeményezünk.

Az együttműködés keretében folyamatosan zajlanak:

- szakmaközi megbeszélések,
- esetkonzultációk,
- esetkonferenciák,
- közös családlátogatások.

A közös családlátogatások különösen azokban az esetekben bírnak jelentőséggel, amikor a család működése nem megfelelő egy gyermek fogadásához vagy biztonságos neveléséhez. Az ilyen eseteket közösen értékeljük, és a szükséges intézkedésekről szakmai konszenzus alapján döntünk.

A házi- és gyermekorvosokkal való együttműködés ugyanakkor továbbra sem tekinthető minden esetben kielégítőnek. Tapasztalataink szerint a kistérségeken működő háziorvosok általában aktívabban és együttműködőbben kapcsolódnak be a gyermekjóléti szolgáltatás munkájába. A jövőben kiemelt célunk a városi alapellátás szereplőivel történő szakmai kapcsolatok további erősítése, valamint a jelzőrendszeri együttműködés hatékonyságának növelése.

Köznevelési Intézmények – nevelési, oktatási intézmények, nevelési tanácsadó:

A köznevelési intézmények továbbra is a gyermekvédelmi jelzőrendszer egyik legaktívabb és legfontosabb szereplői. A 2025. év során az óvodáktól összesen 11, míg az általános és középiskoláktól **70 jelzés** érkezett intézményünkhöz. A megelőző évhez viszonyítva a köznevelési intézmények által tett jelzések száma jelentős növekedést mutatott. A jelzések leggyakrabban a gyermekek igazolatlan iskolai hiányzásával, magatartási és tanulási problémáival, valamint a családok életviteli és nevelési nehézségeivel voltak összefüggésben. Az időben érkező jelzések lehetőséget biztosítottak arra, hogy a problémák korai szakaszban felismerhetők és kezelhetők legyenek. A családsegítő munkatársak valamennyi ellátott településen kialakították és fenntartják a szakmai kapcsolatot az óvodák és iskolák vezetőivel, pedagógusaival, valamint a gyermekekkel közvetlen kapcsolatban álló szakemberekkel. Az együttműködés rendszeres konzultációk, esetmegbeszélések és közös szakmai intézkedések formájában valósul meg, elősegítve a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését és a problémák hatékony kezelését.

Rendőrség:

A rendőrség a gyermekvédelmi jelzőrendszer meghatározó partnere, amelynek szerepe különösen jelentős a családon belüli konfliktusok, bántalmazások és a fiatalkorúakat érintő szabálysértési vagy bűncselekményi ügyek feltárásában. A 2025. év során összesen **80 jelzés érkezett a rendőrség részéről**, amelyek közül **35 eset Szigetvár városát érintette**. A jelzések jelentős része családon belüli konfliktusokhoz, kapcsolati erőszakhoz, gyermekbántalmazáshoz, illetve fiatalkorúak által elkövetett garázdasághoz kapcsolódott.

A rendőrségtől érkező jelzések száma az elmúlt években folyamatos emelkedést mutatott:

- 2023-ban: 61 jelzés,
- 2024-ben: 68 jelzés,
- 2025-ben: 80 jelzés.

Az emelkedő esetszám egyrészt a társadalmi problémák fokozottabb felszínre kerülését, másrészt a jelzőrendszeri együttműködés hatékonyságának javulását és a veszélyeztetettség korábbi felismerését is jelzi.

Intézményünk és a rendőrség családi összekötő tisztje között rendszeres, gyors és konstruktív szakmai együttműködés valósul meg. Az információcsera hatékonysága jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a veszélyeztetett gyermekek és családok esetében a szükséges intézkedések rövid időn belül megtörténjenek. Az együttműködés eredményeként javul a problémák korai felismerése, a családok támogatásának hatékonysága, valamint a gyermekek biztonsága.

Közös önkormányzati hivatalok, jegyzők, járási hivatalok

A közös önkormányzati hivatalok, a települési jegyzők, valamint a járási és kormányhivatalok részéről érkező megkeresések továbbra is jelentős részét képezik a szolgálat feladatellátásának.

A 2025. év során összesen 120 megkeresés érkezett az önkormányzatok, a járási hivatalok és a kormányhivatalok részéről. Ezek közül 91 esetben környezettanulmány elkészítésére kaptak felkérést a családsegítő munkatársak.

A megkeresések száma az előző évhez képest ugyan 8 esettel csökkent, azonban továbbra is jelentős adminisztratív és szakmai feladatot jelent az intézmény számára. A környezettanulmányok elkészítése során a családsegítők részletes helyzetfeltárást végeznek, amely fontos információkat biztosít a hatósági döntések megalapozásához.

Jelzőrendszeri koordináció és adatszolgáltatás

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 9. § (1) bekezdés h) pontjában foglaltaknak megfelelően a beérkezett jelzésekről, valamint az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel tájékoztatást készít.

A családsegítő munkatársak által rögzített jelzéseket a Család- és Gyermekjóléti Központ jelzőrendszeri tanácsadója összesíti, elemzi és továbbítja az intézmény vezetője részére. A rendszeres adatgyűjtés és visszacsatolás elősegíti a jelzőrendszer működésének nyomon követését, az együttműködés hatékonyságának értékelését, valamint a veszélyeztetettséget érintő tendenciák folyamatos monitorozását.

A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet 9. § (1) k, pontja értelmében Szigetváron 2026. február 25-én, a térségben 26.-án és 27.-én megtartottuk az éves szakmai tanácskozásokat, melyen a jelzőrendszer tagjait hívtuk meg hagyományosan. Képviseltették magukat az óvodák, iskolák, védőnői szolgálat, rendőrkapitányság családi összekötő tisztje, gyermekvédelmi központ, önkormányzatok, körjegyzőségek képviselői. A jelzőrendszer tagjaival közösen értékeltük az elmúlt év gyermekvédelmi tevékenységet, megfogalmaztuk a tapasztalatokat és elkészítettük a 2023-as évre vonatkozóan az intézkedési tervet.

Szakmaközi megbeszélések tapasztalatai és eredményei

A gyermekvédelmi jelzőrendszer eredményes működésének egyik alapvető feltétele a rendszeres szakmaközi együttműködés. A szakmaközi megbeszélések lehetőséget biztosítanak arra, hogy a különböző szakterületeken dolgozó szakemberek közösen értékeljék az ellátási területen jelentkező problémákat, megosszák tapasztalataikat, valamint összehangolják a családok és gyermekek érdekében végzett szakmai tevékenységeiket.

A megbeszélések hozzájárultak az információáramlás javításához, a szakmai együttműködés erősítéséhez, valamint ahhoz, hogy a családokat érintő problémák kezelése összehangoltan, a gyermek mindenképp felett álló érdekének figyelembevételével történjen. A tapasztalatok alapján a szakmaközi együttműködés továbbra is nélkülözhetetlen eleme a hatékony gyermekvédelmi és családsegítő munkának.

A 2025. év során az ellátási területen összesen 7 szakmaközi megbeszélés valósult meg, amelyek az alábbi témákat érintették:

Szigetvár

Időpont: 2025. április 23.

Helyszín: Magtár, Szigetvár, Dózsa György út 5/A.

Téma: Védőnői szolgálat képviselőivel a protokoll és jogszabályváltozások áttekintése. A megbeszélés célja a jelzőrendszer tagjai közötti együttműködés további erősítése volt.

Időpont: 2025. augusztus 25.

Helyszín: Szigetvári Család- és Gyermejjóléti Központ

Téma: Védőnői szakmaközi megbeszélés. Az egyeztetés középpontjában a szigetvári ellátási területen élő családok szociális jellemzői, a gyermekeket érintő aktuális problémák, valamint a prevenciók lehetőségei és az együttműködés fejlesztése állt.

Időpont: 2025. október 22.

Helyszín: Szigetvári Család- és Gyermejjóléti Központ

Téma: Egyeztetés Pogács Annával, a Szigetvári Önkormányzat SZEL Bizottságának elnökével, valamint Szoták Árpádné bizottsági taggal az önkormányzati bérházakkal kapcsolatos szociális és gyermekvédelmi kérdésekről, valamint a rászoruló családok lakhatási helyzetéről.

Időpont: 2025. december 15.

Helyszín: Szigetvári Család- és Gyermejjóléti Központ

Téma: Az önkormányzati bérházakkal kapcsolatos problémák, a lakhatási krízisek és az érintett családok támogatási lehetőségeinek áttekintése az SZEL Bizottság képviselőivel.

Dencsháza

Időpont: 2025. október 6.

Helyszín: Magyar Máltai Szeretetszolgálat – Jelenlét Pont, Dencsháza

Téma: A település lakosságának szociális helyzete, a Jelenlét Program eddigi eredményei, valamint az együttműködés további lehetőségei. A résztvevők áttekintették a településen élő családokat érintő problémákat és a közös szakmai beavatkozások lehetőségeit.

Nagypeterd

Időpont: 2025. április 29.

Helyszín: Nagypeterdi Közös Önkormányzati Hivatal

Téma: A Védőnői Szolgálattal történő együttműködés értékelése, valamint Somogyhatvan, Somogyapáti, Somogyviszló, Patapoklosi és Basal települések szociális helyzetének áttekintése. A megbeszélés során kiemelt figyelmet kapott a jelzések kezelése, az együttműködés fejlesztése és a szakmai kompetenciahatárok tisztázása.

Időpont: 2025. október 9.

Helyszín: Nagypeterdi Közös Önkormányzati Hivatal

Téma: A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Felzárkózó Települések Programjának bemutatása, valamint Somogyhatvan településen élő családok szociális helyzetének, szükségleteinek és támogatási lehetőségeinek áttekintése.

A 2025. év tapasztalatai alapján intézményünk 2026-tól havi rendszerességgel szervez jelzőrendszeri szakmaközi

megbeszéléseket. A fórumok célja a jelzőrendszer tagjai közötti együttműködés erősítése, a gyermekvédelmi és szociális területen felmerülő aktuális szakmai kérdések áttekintése, valamint a jogszabályi és módszertani változások közös értelmezése.

Helyszín: Magtár 7900 Szigetvár, Dózsa György út 5/A.

Időpont: tervezetten minden hónap első keddje 13:00–14:30 óra között.

A 2026. évre tervezett szakmaközi megbeszélések témái az alábbiak:

Hónap	Dátum	Kiemelt téma
Április	2026.04.14.	Jelzési kötelezettség, kiemelt veszélyeztető okok, A születendő gyermek haza nem adhatóságának eljárásrendje, jelzési határidők
Május	2026.05.05.	Krizishelyzetben lévő családok segítségi lehetőségei, várandósok és 0–3 éves korosztály veszélyeztetettsége
Június	2026.06.02.	Egészségügyi együttműködés megtagadása, oltás megtagadás
Július	2026.07.07.	Nyári időszak sajátosságai, családon belüli konfliktusok, rendőrségi jelzések
Augusztus	2026.08.04.	Tanévkezdés előtti prevenció, hiányzások megelőzése
Szeptember	2026.09.01.	Iskolai hiányzások, igazolatlan mulasztások, jelzési kötelezettség
Október	2026.10.06.	Bántalmazás felismerése, szektorsemleges módszertani elvek
November	2026.11.03.	Védelembe vétel alatti családok helyzetének áttekintése
December	2026.12.01.	Éves értékelés, jelzések statisztikai áttekintése, 2027. évi tervezés

A tervezett témák összeállításánál intézményünk figyelembe vette a 2025. év során tapasztalt gyermekvédelmi tendenciákat, a jelzőrendszer tagjai által jelzett szakmai igényeket, valamint azokat a területeket, amelyek a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és a hatékony együttműködés szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak.

A rendszeres szakmaközi fórumok hosszú távú célja a szakemberek közötti együttműködés erősítése, az egységes szakmai szemlélet kialakítása, valamint a gyermekek és családjaik érdekében végzett munka hatékonyságának további növelése.

3.A szolgálatnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai

Gyermekbántalmazás és elhanyagolás – szakmai áttekintés

Az ellátási területen több családban is jelentős problémát jelent a gyermekek elhanyagolása, amely **lelki, mentális és fizikai veszélyeztetettség** formájában jelenik meg. Az elhanyagolás konkrét jelei közé tartozik a gyermekek higiénijának hiánya, nem megfelelő tisztán tartása, a ruházat és a lakókörnyezet rendezetlensége. Gyakoriak a köznevelési intézmények által jelzett higiéniai problémák, például fejtetvesség vagy rühesség. Ezen esetekben a családsegítő szolgálat a **területileg illetékes védőnővel együttműködve** felveszi a kapcsolatot a családdal, és **tanácsadással, edukációval** ösztönzi a szülőket a gyermek és a környezet higiéniai állapotának javítására.

A legsúlyosabb veszélyeztetettségi forma a **családon belüli bántalmazás**, amely lehet fizikai, lelki, mentális, szexuális jellegű. Gyakran előfordul, hogy a szülők fizikai fenyegetést alkalmaznak a gyermek nevelése során. A bántalmazás gyanúja esetén a család **alapellátásba kerül**, melynek keretében a családsegítő nyújt szoros támogatást és intervenciót. Amennyiben a probléma **nem mérséklődik**, a családsegítő **védelembevételre tesz javaslatot** az illetékes eszménedzser felé, aki továbbítja a javaslatot a Járási Gyámhivatalnak.

Ha a családgondozás és a szakmai intervenció **nem vezet eredményre**, és a meghatározott magatartási szabályokat a család nem tartja be, a gyermek **kiemelésére kerülhet sor**. Ez történhet ideiglenes hatállyal, nevelésbevitellel, vagy más, arra alkalmas családtagnál történő elhelyezéssel. A Család és Gyermekejóléti Központ és Szolgálat feladata, hogy a gyermekek védelmét **integrált módon** biztosítsa, amely magában foglalja:

- Tájékoztatást és tanácsadást a szülők részére,
- Szociális segítőmunkát a családok működésének támogatására,
- Kapcsolattartást és közvetítést más szakemberekkel, intézményekkel és szolgáltatásokkal,

- A veszélyeztetettség nyomon követését, statisztikai kimutatások készítését, amelyek segítik a beavatkozások tervezését és a családok állapotának rendszeres értékelését.

Az elmúlt évben a szolgálat 5 bántalmazott és 11 elhanyagolt gyermek ügyében végzett esetkezelést. Az elhanyagolás eseteinek 70%-ában oktatási-nevelési elhanyagolás volt megállapítható. Ezekben az esetekben jellemzően az óvodai nevelésben való részvétel, illetve az iskoláztatás elmulasztásában, az igazolatlan hiányzások megfelelő kezelésének hiányában, a tanuláshoz szükséges feltételek biztosításának elégtelenségében, valamint az oktatási intézményekkel való együttműködés hiányában nyilvánult meg. Az esetek fennmaradó 30%-ában fizikai elhanyagolás volt azonosítható, amely a gyermekek alapvető testi szükségleteinek tartós vagy súlyos mértékű elmaradásában jelentkezett.

Megnevezés		A bántalmazott						Az elhanyagolt		
		kiskorúak száma						fizikai	lelki	g és h-ből hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett
		fizikai	a-ből hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett	lelki	c-ből hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett	szexuális	e-ből hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett			
		a	b	c	d	e	f			
családon belül	szülő által	5	2					11		7
	testvér által									
	egyéb rokon, hozzátartozó által									
	Összesen (1-3 sorok)	5	2					11		7
	ebből lány	3						5		
Családon kívül	gyermek által									
	felnőtt által									
	intézmény munkatársa által									
	Összesen (6-8 sorok)									
	ebből lány									
Összesen		5	2				1	11		7

4. Prevenció tevékenység

A 15/1998. (IV.30) NM. rendelet előírása szerint a Család és Gyermekjóléti Szolgálatnak a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében, a gyermek számára olyan prevenció szolgáltatásokat kell nyújtani, amelyek a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését szolgálják, illetve megszervezése a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna.

Prevenció tevékenység:

Program megnevezése	Időpontja, szervező	Egyéb (várható részvétel, delegált kliensek száma)
A Magyar Élelmiszerbankon keresztül a napi élelmiszermentésből származó adomány osztása, pékáru, zöldség – gyümölcs, vegyes	Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat napi szinten	20-25 család/nap

élelmiszer formájában (TESCO, Penny)		
TóParty Majális	2025.05.01. Zöld-Zóna Egyesület kézműves foglalkozás	25 gyermek
Tavaszi adománygyűjtés	2025.05.09.-10.-ig került megrendezésre a Tesco áruházban a Központ és a Szolgálat munkatársaival, illetve önkéntesek bevonásával	395 kg, 210 fő részesült belőle
Karácsonyi adománygyűjtés	2025.11.14.-16.-ig került megrendezésre a Tesco áruházban a Központ és a Szolgálat munkatársaival, illetve önkéntesek bevonásával	648 kg, 273 fő részesült belőle
Nyári napközis tábor	2026.06.29.-2026.07.03. - Család és Gyermekjóléti Szolgálat 2026.08.10.-2026.08.14	25 gyermek / tábor
TOP_Plus-3.1.3-23 azonosítószámú, „Helyi humán fejlesztések” című felhívás	Család és Gyermekjóléti Szolgálat Megvalósított foglalkozások • Somogyhárság: 2026.06.06. • Somogyhárság: 2026.07.04. • Szentlászló: 2026.07.08. • Somogyhárság: 2026.07.10.	A foglalkozásokon átlagosan 15-20 gyermek vett részt

2025-ben az Élelmiszerbank összesen 26.609 kg élelmiszert adott át számunkra. Az Élelmiszerbank 3 forrást különböztet meg, ahonnan az adományokat osztja: Raktári kiejánlást, közvetlen felajánlást cégtől, élelmiszermentés.

A teljes mennyiségből:

1940,53 kg-ot a raktárból,

1043 kg-ot közvetlenül a felajánló cégtől vettünk át, illetve ebbe tartozik a karácsonyi és tavaszi gyűjtés mennyisége is,

23.5626 kg-ot áruházi élelmiszermentésből kaptunk

Ennek eredményeként a 2025. évben is jelentős volumenben történt adomány- és élelmiszercsomag-osztás a szociálisan rászoruló családok körében. Az év során összesen 14 425 fő részesült adományban, amely halmozott szakmai tevékenységet tükröz, tekintettel arra, hogy egy ellátott több alkalommal is támogatásban részesülhetett. Az adat az előző évhez viszonyítva további növekedést mutat az ellátottak számában, ami a szükségletek fennmaradását és a szolgáltatás iránti igény erősödését jelzi.

2025-ben a Magyar Élelmiszerbank által kiejánlott adományok, melyekért személyesen mentünk fel Budapestre:

Dátum	kg	adományban részesülők száma/ fő	adomány megnevezése
2025.09.19.	322,16	200	csicseriborsó, kukorica konzerv, saga tea, kelloggs crunchy, kotányi grill fűszerkeverék, uht tejital, milupa tápszer, hajfesték, csokoládé
2026.01.23.	961,58	420	kukorica konzerv, milka croissant, milka csokoládé, popcorn orbit rágó, apenta ásványvíz,
2026.04.10.	845,12	448	kukorica konzerv, vörös bab konzerv, nissini sült tészta, torna, orbit rágó
2026.06.29.	354	411	non-food adomány, házattási textil, ruha nemű, könyvek,
2026.06.29.	46,3	50	gumicukor, különféle csokoládé, cappy üdítő ital,
2026.08.07.	732	400	tészta szósz, kukorica konzerv, delma csokis krém, rama minimargarin, Lotte kukorica chips, nissini soba sült tészta, cappy üdítő, Coop vitminital, Alpro karamell ital

Gyűjtésből kapott adományok:

Dátum	kg	adományban részesülők száma fő	adomány megnevezése
2025.11.14-16.	648 kg	273 fő	Karácsonyi élelmiszer gyűjtés

Jelenleg Szigetváron 26 család 60 fő részesül napi szinten adományba és 4-en vannak váró listán jelenleg .A Családok Átmenti Otthonából 12 fő, Átmenti Szállóról további 14 fő részesül adományban. A Magyar Élelmiszerbank által kiajánlott adományokból a szolgálat ellátási területébe tartozó települések közül, mindenhol volt olyan rászoruló család, akik részesültek adományban, ők többnyire a raktári kiajánlásokból kaptak adományt.

A rászoruló személyek támogatását célzó Operatív Program keretében megvalósuló csomagosztás

A Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program keretében 2026 májusától ismét elindult a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (SZGYF) által biztosított élelmiszer- és egyéb támogatási csomagok osztása. A program célja a nehéz szociális helyzetben élő családok és személyek támogatása, valamint a rászoruló gyermekek és idősek számára természetbeni segítség biztosítása.

A program keretében a csomagokat az SZGYF szállítja ki az előre meghatározott osztási helyszínekre. A család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársaira hárul az érintett családok tájékoztatása, az értesítések és meghatalmazások továbbítása, valamint az osztási pontokon az osztások időpontjában történő jelenlét. Mindez a kollégák számára a napi esetviteli, családgondozási és adminisztrációs feladatok mellett további, többletfeladatot jelent, amely a munkaszervezés és a munkaidő tervezése során is figyelmet igényel.

A 2026. évi ütemezés szerint:

- május–júniusban gyermekcsomagok kerültek biztosításra,
- júliusban a 7–14 éves korosztály részére érkeztek csomagok,
- augusztusban ismét gyermekcsomagok kiosztása történik,
- szeptemberben pedig várhatóan idős személyek részére érkeznek támogatási csomagok.

A járásban a gyermekcsomagok száma várhatóan 20–30 darab között alakul. A program előreláthatólag egy éven keresztül működik.

A több osztási helyszín miatt az érintett önkormányzatok részére együttműködési megállapodás kerül megküldésre. Az alacsonyabb csomagszám miatt intézményünk jelenleg vállalja az értesítések nyomtatását, nagyobb mennyiség esetén azonban ez a feladat kapacitáshiány miatt már nem vállalható.

A csomagosztás helyszínei: Magtár (Szigetvár), Rózsafa Község Önkormányzata, Boldogasszonyfa Község Önkormányzata és Somogyapáti Kultúrház, a felsorolt települések bevonásával. Partner civil szervezetként a Római Katolikus Plébánia Szent Rókus Karitásza vesz részt a programban.

5. Családgondozás hatósági intézkedéssel érintett családok kapcsán

A családsegítőnél jelentkezett új ügyfelek többsége nem spontán érkezik, hanem valamely hatóság vagy jelzőrendszeri tag jelzi. Leggyakoribb a rendőrségi jelzés. A Család és Gyermekjóléti Központ felkérésére, Járási Gyámhivatal és a bíróságok számára környezettanulmányokat készítünk. A környezettanulmány felvételekor részletes mély interjút készítünk. A családokkal legtöbbször a jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések alapján kerültünk kapcsolatba. A gyermekekkel/családjaikkal, havi rendszerességgel minimum három alkalommal tartjuk a kapcsolatot, szükség esetén gyakrabban.

A 2025 évben a központ esetmenedzserei felé 21 esetben került sor védelembe vételi javaslat kezdeményezésére. A javaslatátétel alapjául szolgáló problémátípusok között a gyermekek súlyos magatartási problémái, igazolatlan iskolai hiányzások, a szülői oldalról jelentkező nevelési problémák, valamint fizikai és lelki bántalmazás szerepeltek.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 4 esetben került sor javaslatátétel:

- Egy 16 éves gyermek esetében, aki édesapjával élt, a szülő a gyermek nevelését nem vállalta tovább. Természetes támasz hiányában a gyermek lakásotthoni elhelyezése vált szükségessé.
- Egy másik esetben, szintén édesapjával élő gyermek esetében bántalmazás gyanúja merült fel, ezért a gyermek apai nagyszülőnél került ideiglenes hatályú elhelyezésre.
- Egy újszülött esetében az édesanyja a kórházból nem vihette haza a gyermeket, így ideiglenes hatályú elhelyezésre került sor.

- Egy további újszülött esetében szintén kórházi elhelyezéshez kapcsolódóan történt intézkedés, majd a gyermek anyai nagyszülőnél került elhelyezésre.

A szolgálat 1 család 1 gyermekének esetében tett javaslatot nevelésbe vételre.

3 család 3 gyermekének esetében történt családbafogadásra irányuló javaslattevél történt.

1 esetben került sor méhmagzati gyám kirendelésére irányuló javaslat megtételére.

1 esetben házasságkötés engedélyezésére irányuló javaslat készült.

9 esetben alapellátásban történő gondozásra irányuló javaslat született, míg 18 esetben az alapellátás nem volt indokolt. A nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek száma 92 fő.

A szolgálat családsegítő munkatársai a hatósági intézkedés hatálya alatt, gondozási-nevelési tervbe bevont szociális segítőként 30 család gondozását látták el.

Krízisintézkedésre 1 család és 1 egyedülálló személy esetében került sor, egy család vonatkozásában két alkalommal is szükségessé vált az azonnali beavatkozás.

- Egy család esetében az édesanya háromhetes csecsemőjével olyan mentális állapotba került, amely azonnali elhelyezést indokolt; részükre Nagydobszán került biztosításra ideiglenes férőhely.
- Ugyanezen esetben később az édesanyánál epilepsziás roham lépett fel, amely kórházi ellátást igényelt. A négyhónapos, szoptatott csecsemő az édesanyával együtt került kórházi elhelyezésre.
- Egy hajléktalan fiatal férfi utcán való tartózkodása miatt azonnali elhelyezést igényelt; egészségügyi dokumentáció hiányában átmeneti ellátásban részesült.

6. Adósságkezelési szolgáltatás

A Szigetvári Család- és Gyermekejóléti Központ és Szolgálat 2016. január 1-jétől biztosít adósságkezelési tanácsadást, amely a lakhatás biztonságának erősítését és az eladósodás megelőzését szolgálja. A szolgáltatás jogszabályi hátterét a Szigetvár Város Önkormányzata által megalkotott 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelet biztosítja, amely települési támogatás formájában teszi lehetővé az adósságkezelési támogatás fenntartását, szoros összekapcsolásban a szociális szolgáltatással. Az ellátás célja a közüzemi és lakhatással összefüggő hátralékok kezelése, amely egyéni adósságkezelési tanácsadással kiegészítve valósul meg. A feladatot egy fő, adósságkezelési tanácsadói végzettséggel rendelkező szakmai vezető látta el.

A 2025. évben a szolgáltatás iránt 2 fő érdeklődött, azonban együttműködési megállapodás megkötésére, illetve adósságcsökkentési támogatás megítélésére nem került sor. A kliens szám tartósan csökken, amely összefüggésben állhat a közüzemi szolgáltatók által bevezetett szigorúbb szankciókkal (szolgáltatás korlátozása, előre fizetős mérőórák alkalmazása, lakbérhátralék esetén kilakoltatási eljárások). Mind a helyi ivóvíz szolgáltató, mind az E-On és az MVM Zrt. szankciókat vezettek be abban az esetben, ha az ügyfelek nem fizetik ki az elfogyasztott szolgáltatást. Az ivóvíz szolgáltató szigorúan szűkíti vagy kikapcsolja a szolgáltatást nem fizetés esetén. Az MVM Zrt., pedig előre fizetős mérőórát szerel fel a hátralékos ügyfeleknél. Ezáltal biztosított a szolgáltatás folytonossága és a feltöltés összegéből vonja folyamatosan a fennlévő hátralékot, amíg el nem fogy. A Kisváros NonProfit Kft. a magas lakbérhátralékoknál alkalmazza a kilakoltatást, mint szankciót egyre gyakrabban a Szociális, Lakásügyi és Egészségügyi Bizottság és a képviselő testület döntése alapján, de még így is sok kintlévősége van, ennek ellenére nem jelentkeznek az ügyfelek segítségért. Azt, hogy a havi aktuálisat, és mellé a hátralék önrészt is törlesszék, nem tudják vállalni.

A háttérben továbbra is meghatározó tényező az energiaárak emelkedése és az energiaválság hatása, amely növeli a háztartások pénzügyi terheit, ugyanakkor sok esetben a lakosság nem fordul segítségért a szolgáltatáshoz.

A központ szakmai kapcsolatot tart a Közigazgatási Osztállyal, valamint a közüzemi szolgáltatókkal (E.ON, MVM, Baranya-Víz Zrt., Szigetvári Táv hő Kft., Kisváros Nonprofit Kft.), az együttműködés folyamatos és kölcsönös információáramlásra alapul.

IV. Család és Gyermekejóléti Központ

1. Igénybe vevők jellemzői

A központok esetében egyfajta univerzális, járási szintű szolgáltatási platform jött létre, amelyre az elmúlt években fokozatosan települtek újabb és újabb feladatok, tevékenységek. A központok tevékenysége ma már rendkívül összetett – nincs még egy szolgáltatás-típus, ami ilyen hosszú „feladatlistával” rendelkezne.

Az eltelt időszakban Szigetvári Járás területén a 1766 fő vette igénybe a központ szolgáltatásait, ők jogerős **hatósági intézkedéssel gondozottak és speciális szolgáltatásokat** igénybe vevő személyek. A 2024. és 2025. évi adatok összehasonlítása alapján megállapítható, hogy a speciális szolgáltatások területén jelentős szerkezeti és tartalmi átrendeződés történt. Bár 2025-ben a speciális tevékenységek összesített száma csökkent, ezzel párhuzamosan

jelentősen nőtt az ellátott személyek száma, ami az esetek komplexitásának és az ellátások intenzitásának növekedésére utal.

Különösen erősödött a hatósági intézkedéssel érintett ügyek aránya, elsősorban a kapcsolattartási ügyeket, a pszichológiai és jogi tanácsadás területén. A pszichológiai tanácsadás esetében kiemelkedő növekedés tapasztalható, ami a családok és gyermekek mentális terheltségének fokozódását jelzi. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységben kapcsán statisztikába a tevékenységek számának csökkenése mellett az ellátott gyermekek száma emelkedett, ami a szolgáltatás szélesebb elérését és csoportosabb formáit tükrözi. A gyerekeknél, családoknál és a köznevelési intézményekben tapasztalt problémák köre számottevően nem változott, viszont azok mélysége, a bántalmazások mértéke, drámai mértéket kezd ölteni. A hagyományos szociális munka eszközei, a rendszer teherbíró képessége és a jogszabályi környezet sok esetben kevés, rosszabb esetben tovább nehezíti a sikeres esetkezeléseket, a valódi célok elérését. Az öngondoskodás és a felelősségvállalás hiánya növekvő tendenciát mutat, ami begyűrűzik a családok életvitelébe és a szülői kompetenciák hiányába, és a családi keretek a szabályok erkölcsi normákon túli flexibilitását eredményezi. A legsérülékenyebb csoportok a rossz egészségi állapotúak, az alacsony végzettségűek, valamint a kisebb településen élők. Mindezen jellemzők markánsan leképezik a járás ellátási területét, növelik és mélyítik az itt élő családok problémáit. A szociális szektorban ezért szükségsszerűvé-elengedhetlenné vált az egyéni és a szakmai reziliencia, és a szakmai következetesség. Míg az első az adekvátabb esetkezeléseket, a második az objektív szakmai munkát és annak a minőségét segíti elő.

A 0-18 éves gondozott gyermekek helyzete:

A rendelkezésre álló gondozási adatok alapján a Szigetvári járásban a gyermekvédelmi ellátórendszer terheltsége nem mutat arányos csökkenést a feltételezhetően csökkenő gyermeklétszámhoz képest. Ez arra utal, hogy bár a gyermekpopuláció demográfiai okokból mérséklődhet, a gyermekvédelmi szempontból érintett, gondozásba vett gyermekek száma és aránya nem csökken ezzel párhuzamosan, ami a veszélyeztetettség tényezők koncentrációját és súlyosbodását jelezheti.

A 2025. évi adatok alapján összesen 274 gyermek állt valamilyen gyermekvédelmi gondozási forma alatt. Ezen belül a védelembé vétel (163 fő), a nevelésbe vétel (105 fő), az ideiglenes hatályú elhelyezés (2 fő), valamint az utógondozás (4 fő) együttesen mutatják a rendszer komplex terheltségét.

Az adatok életkori bontása alapján a legnagyobb érintettség a 6–13 éves korosztályban figyelhető meg (101 fő), amelyet a 14–17 éves korcsoport követ (88 fő). Ez arra utal, hogy a veszélyeztetettség helyzetek jelentős része már iskoláskorban, illetve serdülőkorban válik láthatóvá és hatósági szinten kezeltté. Ugyanakkor a 0–5 éves korcsoportban is jelentős számú érintett gyermek jelenik meg (összesen 85 fő), ami a korai életkorban jelentkező családi problémák és kockázati tényezők jelenlétére utal.

A nemek szerinti megoszlás alapján a lány gyermekek felülreprezentáltsága figyelhető meg: a gondozottak közül 157 fő lány, amely az összes gondozott gyermek mintegy 57%-át jelenti. Ez a tendencia eltérést mutat a korábbi, kiegyenlítettebb nemi arányoktól, és szakmai vizsgálatot igényelhet a háttértényezők (pl. serdülőkori krízisek, mentális egészség, családon belüli konfliktusok láthatósága) tekintetében.

A társadalmi hátrányosság szempontjából a gondozott gyermekek jelentős része érintett: 107 fő hátrányos helyzetű, míg 128 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Ez összességében a gondozott gyermekek több mint felét jelenti, amely egyértelműen jelzi a szociális determináltság erős szerepét a gyermekvédelmi ellátásba kerülésben.

A 0–3 éves korosztály a statisztikai adatokban alacsony számban jelenik meg, amely több tényezővel is magyarázható. Ebben az életkorban a gyermekek jellemzően még nem vesznek részt köznevelési vagy egyéb intézményi ellátásban, így a jelzőrendszer látókörébe elsősorban a védőnői szolgálaton keresztül kerülnek. Ennek következtében a veszélyeztetettségre utaló jelzések feltárása ebben a korcsoportban alapvetően a védőnői és egészségügyi észlelésre korlátozódik.

Az életkori sajátosságokból adódóan kiemelt jelentőséggel bír a korai észlelés érzékenysége, mivel ebben a korai életszakaszban a problémák felismerése gyakran nehezebb, ugyanakkor a beavatkozás hatékonysága szempontjából meghatározó jelentőségű. Erre tekintettel 2026-ban elindított szakmaközi megbeszélés keretében külön hangsúly került a 0–3 éves korosztályhoz kapcsolódó jelzések jelentőségének, valamint a korai jelzőrendszeri észlelés felelősségének megerősítésére.

Kiemelt figyelem irányult a várandósgondozás folyamatára, valamint a születendő gyermekek „haza nem adható” helyzetével összefüggő jogszabályi kötelezettségek betartására. A szakmai munka során hangsúlyos szempont volt a korai jelzés, a veszélyeztetettség tényezők időben történő felismerése, valamint a szükséges gyermekvédelmi beavatkozások megalapozása már a várandósság időszakában.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően a szakemberek fokozott figyelmet fordítottak a magas kockázatú esetek azonosítására, valamint a megfelelő jelzőrendszeri együttműködés biztosítására annak érdekében, hogy a születendő gyermekek érdekei a lehető legkorábban érvényesüljenek.

A Központhoz beérkezett jelzések:

Az intézmény az elmúlt évek során szoros és hatékony együttműködést alakított ki a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival, amelynek fenntartására és további erősítésére a tárgyévben is kiemelt figyelmet fordított. A jelzőrendszeri együttműködés eredményeként a Központhoz összesen 503 jelzés érkezett az adott év során.

A bölcsődékkel, óvodákkal és köznevelési intézményekkel történő kapcsolattartás rendszeres és szervezett formában valósul meg. Az intézmény munkatársai állandó kapcsolattartóként havi rendszerességgel keresik fel az intézményeket. A területi védőnői szolgálattal az együttműködés szükség szerint közös családlátogatások, valamint folyamatos szakmai egyeztetések keretében történik.

A családokkal kapcsolatban álló szakemberek kiemelt figyelmet fordítanak a szakmai együttműködés összehangolására. A családok és az érintett szakemberek közötti kommunikációs nehézségek, illetve az esetleges együttműködési akadályok kezelése érdekében rendszeresen kerül sor esetmegbeszélések és esetkonferenciák szervezésére.

A családokkal való kapcsolatfelvétel leggyakrabban a családsegítő szolgálat munkatársainak javaslata alapján történik. A beérkezett jelzések legnagyobb arányban a hatóságoktól – különösen a rendőrségtől, az önkormányzattól, a jegyzőtől és a kormányhivataltól – érkeztek. A hatósági jelzések az összes beérkező jelzés 73%-át tették ki, amely az előző évhez képest emelkedő tendenciát mutat. E jelzések többsége már gondozásban lévő gyermekeket és családokat érintett.

Jelentős arányt képviseltek a köznevelési intézmények által küldött jelzések is, amelyek az összes jelzés 14%-át tették ki. Ezek döntően az óvodai és iskolai hiányszakokkal összefüggő, jogszabályban előírt jelzési kötelezettség teljesítéséből adódtak.

A gyermekekkel és családjaikkal történő kapcsolattartás a gondozási folyamat során legalább havi rendszerességgel valósul meg, azonban a felmerülő szükségletekhez és problémákhoz igazodva ennél gyakoribb személyes vagy egyéb formájú kapcsolatfelvétellel is sor kerül.

A beérkezett jelzések részletes megoszlása jelzőrendszeri tagokként, azok elemzése, valamint a jelzőrendszeri tevékenység bemutatása a „**Kapcsolat a jelzőrendszeri tagokkal**” című fejezetben kerül részletes ismertetésre. Az ott bemutatott adatok átfogó képet nyújtanak a jelzőrendszeri együttműködés működéséről, a jelzések forrásairól, valamint a tárgyév során megvalósult szakmai együttműködési tevékenységekről.

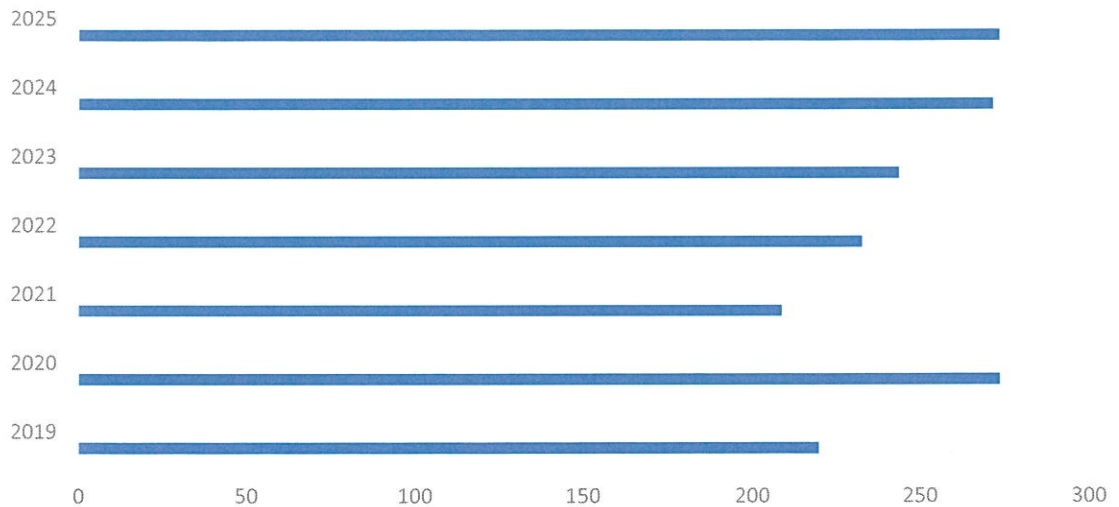
2. Az esetmenedzseri tevékenység

A veszélyeztetettség felderítésének egyik feltétele a lakóterületen élő népesség életkörülményeiről, problémáiról való ismeretek birtoklása. Ezek a lakóterületen élő gyermekek problémáit, lehetőségeit, szocializációját meghatározó tényezők, melyek ismeretében meghatározható a gondozási terv, mely a gyermekek egészséges fejlődését biztosító beavatkozási mód meghatározását segíti elő.

Az esetmenedzserek olyan családokkal és kiskorúakkal dolgoznak együtt, akik a gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó valamely hatósági intézkedésben érintettek.

Az esetmenedzserek szociális munka módszertana, eszközei segítségével végzik munkájukat, komplex szemléletű megközelítésben, vagyis a különböző kapcsolódó társterületekkel együttműködésben, interprofesszionális jelleggel. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a veszélyeztetett gyermekek veszélyeztettségének csökkentésére törekedve nem csak a saját szakmájuk interdiszciplináris tudáson alapuló eszközeit használják, hanem bevonják a segítőfolyamatba más segítő szakmák, egészségügyi vagy nevelési-oktatási intézmények szakembereit és azok tevékenységét koordinálják. Éppen ezért a munkájukban nagyfokú a leterheltség, ami nem számszakilag mérhető és mérendő, hanem az esetek minőségi jellemzőiben: a hozzájuk kerülő ügyek gyakorta hosszas előzménnyel rendelkeznek, ahol valamilyen okból kifolyólag a családsegítés nem tudta a kiskorúak veszélyeztettségét nemhogy megszüntetni, de mérsékelni sem. Gyakori az is, hogy az esetmenedzserek olyan sokproblémás, komplex ellátást és rálátást igénylő, súlyos problémákkal küzdő családokkal dolgoznak, melyek esetvitele szellemileg és lelkileg igen megterhelő, mindemellett – mivel itt hatósági ügyekről beszélünk – a döntések meghozatala is alapos, több szempontú megfontolást igényel, és ennek felelőssége és következménye mind az esetmenedzsert terheli: a gyermek, a család további sorsa. A hatóságok jellemzően a felelősséget áthárítják a gyermekjóléti alapellátásra és sok év után is egyértelműen látszik, hogy örök hivatkozási és felelősségi alap maradunk. Ennek a folyamatnak a végkifejlete maga a döntés, vagyis határozat, melynek indoklása a felelősség áthárítását gyakorta érződik.

Jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetmenedzseri tevékenységet igénybe vevők

Az esetmenedzseri tevékenységben egyre azt tapasztaljuk, hogy egyre több a már mentális betegséggel küzdő, vagy annak jeleit mutató kliens is. Számukra igen problémás segítséget találni, hisz a gyermek- és felnőtt ellátórendszer hiányos, kevés kapacitással bír, sokára lehet időpontot kapni, nincs valódi, adekvát és hatékony terápiás megsegítés. Ha van is, és ebben van változás az elmúlt évtizedben, azért nem ritka ma sem a terápiákkal, pszichológusokkal és pszichiáterrel szembeni ellenállás, a különböző okokkal való hárítás.

A családon belül történt bántalmazásokkal kapcsolatban javarészt verbális, lelki bántalmazásokról, sőt lelki terrorról tudunk, ezek száma növekedni is látszik. A félelemben élő embereknek nagy szüksége lenne jogi képviselőre a bíróságon, amit ők maguk a legtöbbször nem tudnak megfizetni. Továbbra is jellemző, hogy az elhelyezett menekülő szülők részben egzisztenciális okokból, a további biztos lakhatás megoldatlansága miatt visszatérnek a bántalmazóhoz. Vagy el sem mennek, és egy kiégett, rideg kapcsolatban továbbra is kényszerűen együtt élnek velük, belenyugodva a testi-lelki kiszolgáltatottságba, vagy egymásnak idegenekként nevelik gyermeküket. Tapasztaljuk azt is, hogy a bántalmazások még mindig sokszor nem kerülnek felfedésre, azokat csak sejtjük, mert érzékeljük valamelyik fél fenyegetett helyzetét. Az is előfordul még, hogy a bántalmazást a környezet jelzi ugyan, de érdemi változást nem történik, akkor is előfordult ez, amikor volt már rendőri intézkedés.

A gyermek bántalmazását sok esetben a válással-gyermekelhelyezéssel kapcsolatban is tapasztaljuk. Ezekben az esetekben az egyik probléma, hogy valamelyik szülő nem egyezik bele a pszichológiai megsegítésbe, vagy maga a pszichológus nem vállalja a gyermek megsegítését arra hivatkozva, hogy amíg a szülő nincs stabil pszichés állapotban és nincs végleges döntés, addig a gyermekkel nem dolgoznak. Sajnos ezekben az esetekben a szülők későn, vagy nem fognak olyan pszichés állapotba kerülni, hogy ez megtörténjen, az elhúzódó, elmérgesedő válásokkor olyan mélyen sérülnek. Súlyosabb esetben szülői elidegenítés is történik, ami tovább nehezíti a helyzetet és az eredményes családgondozást, mivel az elidegenítő szülő módszeresen a segítők tanácsait figyelmen kívül hagyva működik.

Hatósági intézkedésekhez (javasolt és jogerős) kapcsolódó tevékenység és az érintettek száma

	Hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenység	Hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenység keretén belül érintettek (nem halmozott adat)
Szociális segítő tevékenység	744	43
Esetkonferencián szervezése, azon való részvétel	12	12
Esetkonzultáció	14	8
Esetmegbeszélés	9	9
Egyéni gondozási nevelési terv készítése	59	42
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	32	39
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel Nevelésbe vétel	25	23
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel Védelembe vételi	32	27
Elhelyezési tárgyaláson való részvétel	7	7
Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel	8	5
Családlátogatás	776	65
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	22	6
Környezettanulmány készítése önállóan	60	28
Egyéb (adomány)	137	27
Összesen	1937	341

3.Hatósági eljárások

Hatósági intézkedés keretében 274 gyermeket gondoztunk a Központban. A Központ védelembe vétel keretei között gondozott gyermekek száma a vizsgált időszakban összességében emelkedő tendenciát mutat. A 2022. évben 145 gyermek, 2023-ban 158 gyermek, 2024-ben pedig 170 gyermek állt védelembe vétel alatt. Ez a 2022–2024 közötti időszakban folyamatos növekedést jelentett, éves szinten 7–9% közötti emelkedéssel.

A 2025. évben a védelembe vett gyermekek száma 163 főre csökkent, ami az előző évhez képest 4,12%-os mérséklődést jelent. Ez a csökkenés azonban nem tekinthető jelentős visszaesésnek, inkább az esetszámok kisebb mértékű korrekciójaként értelmezhető.

Összességében megállapítható, hogy a 2022–2025 közötti időszakban a védelembe vett gyermekek száma 12,41%-kal növekedett, ami a gyermekvédelmi problémák tartós jelenlétére, valamint a jelzőrendszer működésének és a hatósági intézkedések gyakoribb alkalmazásának erősödésére utal. Az adatok alátámasztják a Központ folyamatos leterheltségét és a védelembe vételi intézményének meghatározó szerepét a veszélyeztetett gyermekek védelmében. A hatóság által jóváhagyott gondozási-nevelési terv teljesítésében az esetmenedzserek és a családsegítő munkatársak közösen segítenek a családoknak egyéb segítő szakemberek bevonásával. A védelembe vételi felülvizsgálatára évente kerül sor, szükség esetén rendkívüli felülvizsgálatot kezdeményezhet a családgondozó.

A 2025. év során a Központ gondozásában összesen 105 fő nevelésbe vett gyermek állt, továbbá 4 fő utógondozásban részesült. Ugyanezen évben 2 gyermek esetében került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre, családtagoknál történő elhelyezés formájában.

A tárgyévben összesen 14 alkalommal tettünk javaslatot nevelésbe vételre, melyek közül 13 esetben rendelt el a gyámhivatal, ami magas arányú szakmai elfogadottságát jelez a Központ jelzései és javaslatai tekintetében.

A hatósági eljárások (védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel) kapcsán azonban általánosságban elmondható, hogy az ügymenetek elhúzódása tapasztalható. Egyes esetekben az eljárások késedelmének okai ismertek, ugyanakkor szakmai szempontból ezek indokoltsága gyakran komoly kérdéseket vet fel. Más esetekben az elhúzódások okai nem egyértelműek, legfeljebb feltételezhetők.

Előfordult, hogy az eljárások hónapokig elhúzódtak súlyos veszélyeztettség fennállása mellett is, ami komoly szakmai és etikai dilemmát jelent. Ezekben az esetekben joggal merül fel a kérdés, hogy az eljárások során milyen mértékben érvényesül a gyermek mindenek felett álló érdeke. A tapasztalatok alapján megállapítható, hogy az eljárások elhúzódása – függetlenül azok okától – jelentős kockázatot hordozhat a gyermekek biztonsága és fejlődése szempontjából.

A családok komplex problémái, kirekesztettségük és a gyermekük elvesztésétől való félelem sokszor vezet ellenálláshoz, együttműködési elégtelenséghez bizalmuk megnyerése időigényes folyamat. A bizalmi együttműködés kialakítása azért is fontos, mert pl. a mentális betegségben, szenvedélybetegségben szenvedőknek vagy akár az etnikai kisebbséghez tartozóknak gyakori félelme, hogy a segítségkérés magával vonja a támogatások megvonását, és a gyermek kiemelését eredményezi. Bár a hibázástól való félelem a szakemberekben is gyakori, az elfogadásra épülő együttműködés nem azt jelenti, hogy tolerálják a veszélyeztető bánásmódokat.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenység

		Védelemben vétél	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógond.	Összesen	Ebből lány.
Össz. fiú lány	0-2	7	2	16		23	12
	3-5	34		27	1	62	24
	6-13	67		31	3	101	71
	14-17	55		31		88	50
	18-						
Össz.		163	2	105	4	274	157
Ebből lány		78		77	2	157	
Ebből hátrányos helyzetű						107	
Ebből halmozottan hátrányos helyzetű						128	

Az alább felsorolt rizikófaktorok az ellátás, és kiemelten a megelőzés szempontjából fokozott figyelmet érdemelnek.

Családi körülmények:

- erőszak a családtörténetben (a szülő bántalmazott vagy elhanyagolt gyermek volt),
- erőszak a családban (elfogadott a verbális és fizikai erőszak),
- bűncselekmény(ek) elkövetése családtagok részéről,
- szegénység, hajléktalanság, munkanélküliség,
- egyedülálló, különélő szülők, mostohaszülő, bizonytalan kapcsolódású partner, - a család diszfunkcionális működése,
- zavarok a családi kapcsolatrendszerben,
- elszigetelt család,
- szüléskor az anya 18 évesnél fiatalabb,
- az anya rövidebb-hosszabb időre külön él a gyermektől,
- a szülő és a gyermek temperamentuma közötti diszharmónia.

A szülő személyiségével összefüggő problémák:

- közömbös, túlaggódó, intoleráns a gyermekkel,

- éretlen, vagy sérült személyiség, mentális betegség,
- kötődési problémák,
- alkohol-, drogfüggőség, deviáns magatartás,
- a szülőnek a saját szüleivel rossz vagy ambivalens kapcsolata volt,
- a szülő is bántalmazott gyermek volt,
- a szülő gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedett.

A gyermekkel kapcsolatos tényezők:

- nem kívánt vagy titkolt terhességből született gyermek,
- koraszülött, kis súlyú gyermek,
- az újszülöttet több mint 24 órára elválasztották az anyától,
- két gyermek születése között kevesebb, mint 18 hónap telt el,
- fogyatékkal élő, illetve krónikus beteg gyermek,
- nyugtalan, nehezen megnyugtatható, sírós csecsemő,
- magatartási, tanulási zavarral küzdő gyermek,
- szabálysértés(ek), bűncselekmény(ek) elkövetése a gyermek részéről

Hangsúlyozni kell, hogy több rizikófaktor együttes jelenléte sem vezet szükségszerűen bántalmazáshoz, elhanyagoláshoz. Nagyon kedvezőtlen körülmények között is élnek gyermekek harmonikus, szerető, védelmező légkörben, ugyanakkor optimálisnak látszó és kiegyensúlyozott családban is megtörténhet a gyermek elhanyagolása, lelki és /vagy fizikai bántalmazása.

3.1. Védelembe vétel

Amennyiben alapellátásban nem kezelhető a családban fennálló probléma, a gyermekek gondozását védelembe vétel keretei között folytatjuk, mely során gyámhatóság kötelezte a szülőket/gyermekeket kötelezettségeik teljesítésére. A hatóság által jóváhagyott gondozási-nevelési terv teljesítésében az esetmenedzserek és a családsegítő munkatársak közösen segítenek a családoknak egyéb segítő szakemberek bevonásával. A tárgyévben 274 gyermeket gondoztunk védelembe vétel keretei között, 26 esetben éltünk védelembe vételi javaslattal és 28 esetben nemleges javaslattal is.

A két éven túli védelembe vétel keretében jelenleg **8 családban összesen 21 gyermek** gondozását végezzük. Ezekben az esetekben a veszélyeztetettség hosszabb időn keresztül fennáll, és annak teljes körű megszüntetése a megtett intézkedések ellenére sem valósult meg.

Tapasztalataink szerint ugyanakkor a rendszeres és intenzív családgondozásnak köszönhetően a gyermekek jelentős részének családban történő nevelkedése továbbra is biztosítható, ezért a szolgáltatás folyamatos fenntartása indokolt. Más esetekben a fennálló veszélyeztetettség ellenére sem kerül sor súlyosabb hatósági intézkedés elrendelésére, mivel az eljáró hatóságok az ügy egyedi körülményeit mérlegelve nem tartják azt szükségesnek.

A gyermekvédelmi jogszabályok alapján a két éven túl fennálló védelembe vétel esetén ugyan felmerül az egyéb hatósági intézkedések szükségességének vizsgálata, azonban a jogszabály elsődlegesen azok lehetőségének mérlegelését írja elő, amelynek eredményeként az eljáró hatóság minden esetben az adott gyermek és család egyéni élethelyzetének figyelembevételével hozza meg döntését. Intézményünk ezen családok esetében is folyamatos, intenzív családgondozást biztosít annak érdekében, hogy a veszélyeztetettség csökkenjen, és a gyermekek lehetőség szerint saját családi környezetükben nevelkedhessenek.

A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében rendszeresen tájékozódnak az esetmenedzserek a gyermekkel kapcsolatban álló intézményeknél, a gyermek fejlődéséről, a család együttműködéséről, szükség esetén esetkonferenciát szervezett, hogy tisztázza a gyermekkel kapcsolatos feladatokat. A védelembe vétel felülvizsgálatára évente kerül sor, szükség esetén rendkívüli felülvizsgálatot kezdeményezhet a családgondozó.

3.2. Ideiglenes hatályú elhelyezés

A gyermekek védelme érdekében a Család és Gyermekjóléti Központ kiemelt figyelmet fordít azon esetekre, amikor a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését súlyosan veszélyeztető körülmények állnak fenn, és azok a családi környezetben rendelkezésre álló eszközökkel, illetve szolgáltatásokkal már nem kezelhetők. Amennyiben a

gyermek biztonsága érdekében azonnali beavatkozás válik szükségessé, a szolgálat javaslatot tesz ideiglenes hatályú elhelyezés alkalmazására.

A 2025. év során két esetben merült fel olyan súlyos veszélyeztetettségi helyzet, amely indokolta az ideiglenes hatályú elhelyezés kezdeményezését. Mindkét esetben a gyermekek védelme és biztonságának haladéktalan biztosítása érdekében történt szakmai javaslattevés a hatáskörrel rendelkező hatóság felé. Az intézkedések célja a gyermekek azonnali védelmének biztosítása, valamint a veszélyeztető körülmények megszüntetésének elősegítése volt.

3.3. Nevelésbe vétel

Nevelt gyermekek száma: 105 gyermek, utógondozott gyermekek száma 4. Tapasztalataink szerint az olyan családokban, ahol mindennapi a létfenntartásért a küzdelem, hamar belenyugszanak, hogy a gyermek szakellátásban nő fel. Általában véve is egy, maximum két év után szinte esélytelen a hazagondozás, elvesz a családban a motiváció, megszokják az új életet, a nehéz helyzetben ez akár racionalitáson is alapulhat. Ezért gyakorta nem a hazagondozás körül folyik a velük végzett szociális segítőmunka, hanem a kapcsolattartás finomítása körül.

3.4. Pártfogás, megelőző pártfogás

2025-ben a járás területén 39 gyermek vonatkozásában vált szükségessé környezettanulmány készítése, elzárással is büntethető szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetése miatt a pártfogó felügyelet részéről. A gyermekek által elkövetett cselekmények tipikusan vagyon, köznyugalom és személy elleni erőszakos cselekmények (lopás, garázdaság, testi sértés).

Jogszabályi háttér:

- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 91/N. § (2)-(3) bekezdése,
- a Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről szóló 8/2013. (VI. 29.) KIM rendelet (a továbbiakban: Pfr.) 19/H. § és 19/K. § (1) bekezdése,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NMr.) 18/B. §, 22. § (2a) bekezdés.

Bűncselekménnyel érintett kiskorúakra vonatkozó családgondozás tapasztalatai

14 év alatti bűnelkövetők közül: 1 főt alapellátás keretében, 11 főt védelembe vétel keretében gondoztunk, 14-18 éves bűnelkövetők közül: 21 főt védelembe vétel keretében, 3 főt megelőző pártfogás mellett gondoztunk.

Bűncselekményt és szabálysértést elkövető fiatalok száma:

	Összesen (fő)	Ebből		
		alapellátá sban gondozott *	védelembe vétel mellett gondozott *	megelőző pártfogás mellett gondozott*
14 év alatti bűnelkövetők száma összesen:	12	1	11	
ebből 14 év alatti szabst. elkövetők száma	12	1	11	
ebből 14 év alatti bűncs. elköv. száma:				
14-18 éves bűnelkövetők száma összesen	24		21	3
ebből 14-18 éves szabst. elkövetők száma	9		9	
ebből 14-18 éves bűncs. elköv.száma :	15		12	3

A fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények és szabálysértések hátterében jellemzően a serdülőkori sajátosságok, az identitáskeresés folyamata, valamint a nem megfelelő családi és szociális környezet együttes hatása áll. Kiemelten érintettek azok a fiatalok, akik kedvezőtlen szociális helyzetben, diszfunkcionális családi háttér mellett nevelkednek. A vizsgált időszakban több esetben indult büntetőeljárás fiatalkorúak ellen garázdaság, lopás, súlyos testi sértés, valamint jármű önkényes elvétele miatt. A szabálysértési eljárások jelentős része az iskolai mulasztásokhoz, a tankötelezettség nem teljesítéséhez kapcsolódott.

A gyermekek fokozott kockázatnak vannak kitéve életkori sajátosságaikból fakadóan, különösen óvatlanságuk és befolyásolhatóságuk miatt. A kortárs csoportok hatása meghatározó, amelynek következtében gyakran kerül sor csoportos elkövetésre olyan cselekmények esetében, amelyek következményeivel a fiatalok nincsenek tisztában.

A családi háttér tekintetében meghatározó kockázati tényező az alacsony szocioökonómiai státusz, a szegénység, a bántalmazó vagy elhanyagoló szülői magatartás, valamint a családi konfliktusok jelenléte. Az iskolai tényezők közül az iskolai kudarcok, a gyenge tanulmányi teljesítmény és az iskola iránti negatív attitűd emelhetők ki, amelyek hozzájárulnak a tankötelezettség megszegéséhez kapcsolódó szabálysértések kialakulásához. Mindezek mellett jelentős szerepet játszik a következtelen szülői nevelési gyakorlat, a szülői motiváció hiánya, valamint a tanulás és a szakmaszerzés társadalmi értékének csökkenése.

A kamaszkorban elkövetett bűncselekmények és szabálysértések hátterében összetett okok állnak. Ezek egy része pszichológiai vagy érzelmi természetű, más részük a környezeti és társadalmi tényezőkből ered. A gyermekek kiemelt kockázati csoportot jelentenek óvatlanságuk és hiszékenységük miatt is. A kamaszkor (serdülők) az egyik legérzékenyebb és legkritikusabb életszakasz az ember életében. Ez az időszak tele van testi, lelki és szociális változásokkal, amelyek gyakran hatással vannak a viselkedésre is. A kamaszok különösen hajlamosak lehetnek a szabályszegésre, lázadásra és akár törvénytörő cselekményekre is.

Okok, amelyek a kamaszkorban elkövetett bűncselekmények és szabálysértések mögött állhatnak:

1. Identitáskeresés és lázadás

A serdülők próbálják megtalálni önmagukat, és gyakran próbálják levetkőzni a szülői vagy tanári tekintélyt. Ezt néha lázadás formájában fejezik ki, például szabályszegéssel vagy kisebb bűncselekményekkel (pl. lopás, rongálás).

2. Kortárs csoport hatása

A kamaszok számára kiemelten fontos a kortársak elismerése. Egyes fiatalok azért követnek el szabálysértéseket (pl. garázdaság, alkohol vagy dohánytermék fogyasztása), hogy „menők” legyenek vagy beilleszkedjenek a baráti körükbe.

3. Családi háttér és nevelés

Az instabil, elhanyagoló vagy agresszív családi környezet gyakran hozzájárulhat a fiatalkori deviáns viselkedés kialakulásához. Hiányzó szülői felügyelet, következtelen nevelés vagy például a családon belüli erőszak szintén rizikófaktor.

4. Iskolai problémák

Az iskolai kudarc, kirekesztés, bullying (zaklatás) vagy tanulási nehézségek hatására a fiatal elidegenedhet a társadalmi normáktól. Ez az elidegenedés agresszív vagy törvénytörő magatartásban is megnyilvánulhat.

5. Mentális és érzelmi problémák

Depresszió, szorongás, dühkezelési nehézségek vagy impulzuskontroll-zavarok szintén hozzájárulhatnak a szabálysértő magatartáshoz. A pszichés problémák felismerése és kezelése gyakran hiányos a serdülők esetében.

6. Szegénység és társadalmi egyenlőtlenség

A hátrányos helyzetű fiatalok – akik nem jutnak hozzá megfelelő oktatáshoz, lehetőségekhez – gyakrabban keveredhetnek bűncselekményekbe (pl. lopás, feketekezeskedelem). Az anyagi nehézségek kényszerítő körülményként is működhetnek.

7. Digitális világ és média hatása

Az internet, a közösségi média és az erőszakos videójátékok is formálhatják a fiatalok értékrendjét. A túlzott online jelenlét és a valóságtól való eltávolodás torzíthatja a viselkedésmintákat és csökkentheti az empátiát.

A megelőzés kulcsa a figyelmes családi háttér, az iskolai támogatás, valamint a mentális egészség megőrzése.

Fontos, hogy a fiatalok pozitív mintákat és biztonságos környezetet kapjanak az egészséges fejlődésükhöz. A gondozási tevékenység során nagy hangsúlyt fektetünk a szabadidő hasznos eltöltésére, mellyel megelőzhető a bűnismétlés. Szigetváron Ifjúsági Klub keretei között és az iskolákban pedig csoportfoglalkozás keretében foglalkozunk az internet veszélyeivel, az iskolai erőszak hatásaival a gyermekeket érintő egyéb problémákkal.

Az ellátási területen nem működik bűnmegelőzési bizottság sem áldozatvédelmi iroda, a KEF kereti között azonban rendszeresen történik információ csere a rendőrkapitányság munkatársával az ellátási területen tapasztaltakról, illetve a Rendőrkapitányságon Áldozatvédelmi referens kolléga foglalkozik az áldozattá vált kliensek tájékoztatásával. A központ a rendelkezésre álló információk és szóróanyagok segítségével irányítja tovább a klienseket az áldozatvédelmi iroda Pécsi kirendeltségére.

3.5.Családba fogadás

Az új Ptk.-ban a szülői felügyeleti jog szünetelésének szabályai közé bekerül a családba fogadás intézménye.

A gyámhatóság akkor járulhat hozzá ahhoz, hogy a gyermeket más, a szülői felügyeletet gyakorló szülő(k) által megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, ha a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok ezt indokoltá teszi, illetve, ha a családba fogadás a gyermek érdekében áll.

Családba fogadás keretében elrendelt hatósági intézkedések alapján jelenleg **53 gyermekkel és 40 családbafogadó gyámmal** állunk kapcsolatban. A családba fogadó gyám ezekben az esetekben döntő többségében a nagyszülő vagy közeli hozzátartozó személyben kerül kirendelésre. A hatósági felülvizsgálatok során a Gyámhivatal felkérésére minden esetben szakmai javaslatot készítünk a családbafogadás fenntartására, módosítására vagy megszüntetésére vonatkozóan. Bár a családbafogadás hatósági intézkedése önmagában nem jár a család folyamatos gondozásának kötelezettségével, megalapozott szakmai vélemény kizárólag rendszeres kapcsolattartás és a családok élethelyzetének folyamatos nyomon követése mellett alakítható ki. Ennek érdekében a családbafogadó gyámokkal és az érintett gyermekekkel folyamatos kapcsolatot tartunk fenn, figyelemmel kísérjük a családbafogadás körülményeit, valamint a felmerülő nehézségek esetén tanácsadással, információnyújtással és szükség szerint egyéb segítő beavatkozásokkal támogatjuk a családokat. Ennek eredményeként a Gyámhivatal részére a felülvizsgálati eljárások során minden esetben naprakész, megalapozott szakmai javaslatot tudunk biztosítani.

4. A központ speciális szolgáltatások keretében végzett tevékenység és az azokban ellátott személyek

Speciális szolgáltatások keretén belül végzett tevékenységek és azokkal ellátott személyek

<i>Tevékenység</i>	Speciális tevékenységek száma	<i>Ebből jogerős hatósági intézkedéssel érintett</i>	<i>Központban végzett</i>	<i>Szolgálathoz kihelyezett</i>	Ellátott személyek száma	<i>Ebből jogerős hatósági intézkedéssel érintett</i>	<i>Központban ellátott</i>	<i>Szolgálathoz kihelyezett</i>
Kapcsolattartási ügyelet	83	83	83	-	16	16	16	-
Utcai szociális munka	1				25			
Kórházi szociális munka	42				28			
Óvodai iskolai szociális segítő tevékenység	662				1296			
Szociális diagnózis készítése	5				5			
Készenléti szolgálat	5							
Fogyatékosügyi tanácsadás	40				11			-
Jogi tanácsadás	57	18	57	-	40	12	40	-
Pszichológiai tanácsadás	301	134	301	-	69	12	69	-
Mediáció	-	-	-	-	-	-	-	-

Hátralék kezelési tanácsadás	2		2	-	2		2	-
Összesen	1206	235	443	-	1492	40	127	-

4.1. Fogyatékoságügyi tanácsadó-delegált szolgáltatás

A fogyatékoságügyi tanácsadói tevékenység 2022. január 1-jétől új szolgáltatásként került beemelésre a szociális, valamint a gyermekvédelmi jogszabályokba. A szabályozás alapján a szolgáltatás országos hálózati rendszerben, az emberi erőforrások minisztere által kijelölt család- és gyermekjóléti központokban működik, ahol a fogyatékoságügyi tanácsadók biztosítják a speciális támogatást és információnyújtást az érintett személyek és családjaik számára.

Baranya vármegyében a feladat ellátására a pécsi Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ került kijelölésre. Intézményünk együttműködik a kijelölt szolgáltatóval, és helyet biztosít a fogyatékoságügyi tanácsadó kolléga ügyfélfogadásához annak érdekében, hogy a szolgáltatás a járásban élő érintettek számára könnyebben elérhető legyen.

A fogyatékoságügyi tanácsadó munkatársa intézményünkben havonta egy alkalommal, minden hónap első csütörtökén tart ügyfélfogadást. Az elmúlt időszakban összesen 11 ügyfél vette igénybe a tanácsadást, akik összesen 40 alkalommal keresték fel a szolgáltatást. A tanácsadások során az érintettek és családtagjaik személyre szabott tájékoztatást, segítséget és támogatást kaptak a fogyatékosággal kapcsolatos ügyintézés, lehetőségek és szolgáltatások igénybevétele kapcsán.

4.2 Óvodai és iskolai segítő szolgáltatás

A 2025. évben a Szigetvári Család- és Gyermekjóléti Központ óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatása továbbra is jelen van a járás köznevelési intézményeiben. A szolgáltatás 15 óvodában, 12 általános iskolában és egy középiskolában biztosította jelenlétét, összesen 28 intézményben, mintegy 2750 gyermek számára. Az ellátott gyermekek között magas arányban találhatók hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű vagy egyéb különleges szükségletű gyermekek, ami jelentős szakmai kihívást jelent a mindennapi munkában.

A számszerűsített adatok a következők (2025. október)

	Intézmény (db)	Gyereklétszám (fő)	Hátrányos, halmozottan hátrányos gyerekek (fő)	Speciális, különleges szükséglet (fő)
Óvoda	15	702	157	96
Központok	13	2048	508	518
Összesen	28	2750	665	614

A 2025-ös év tapasztalatai alapján tovább erősödtek azok a társadalmi, gazdasági és digitális hatások, amelyek közvetlenül befolyásolják a gyermekek fejlődését, a családok működését és az oktatási intézmények mindennapjait. A gyorsan változó digitális környezet, a generációs különbségek, a szülői kompetenciák gyengülése, valamint a családokban megjelenő bizonytalanságok egyre összetettebb problémák formájában jelennek meg a köznevelési intézményekben. Bár a problémák típusa az előző évekhez képest nem változott jelentősen, azok súlyossága és mélysége érzékelhetően növekedett. Különösen az online térben megjelenő bántalmazások, a társas kapcsolatok nehézségei, a magatartási problémák, valamint a családi diszfunkciók váltak hangsúlyossá.

A szolgáltatás szakmai tevékenysége az egyéni esetkezelésekre, segítő beszélgetésekre, prevenciós és készségfejlesztő csoportfoglalkozásokra, valamint a pedagógusokkal és szülőkkel történő együttműködésre épült. Az év során összesen 2962 gyermeket, 90 szülőt és 534 pedagógust értünk el különböző szakmai programok és szolgáltatások keretében. Az egyéni esetkezelések során 54 gyermek részesült célzott segítségnyújtásban, melyhez 125 segítő beszélgetés kapcsolódott.

A prevenció munkája kiemelt jelentőséggel bír. Az év során 215 óvodai és 20 iskolai csoportfoglalkozás valósult meg, amelyek középpontjában a szociális kompetenciák fejlesztése, a pozitív énkép erősítése, a konfliktuskezelés, az online biztonság, valamint a bullying és cyberbullying megelőzése állt. A szakemberek tapasztalatai szerint az iskolai és online térben megjelenő bántalmazások száma és intenzitása növekvő tendenciát mutat, ezért ezek kezelése és megelőzése a jövőben is kiemelt szakmai feladat marad.

A szolgáltatás részeként működő Grundbirkózás program továbbra is sikeresen járult hozzá a gyermekek egészséges életmódjának, közösségi készségeinek és szabálykövető magatartásának fejlesztéséhez. A program öt iskolában működött rendszeresen, havi szinten 55–65 gyermek részvételével. A sportfoglalkozások mellett nyári táborok és versenyek biztosítottak lehetőséget a gyermekek fejlődésére és tehetséggondozására.

A 2026. év során az intézmény kiemelt figyelmet fordított a gyermekek közösségi élményeinek biztosítására, a szabadidő hasznos eltöltésére, valamint a prevenció és felzárkóztató programok megvalósítására.

A nyári időszakban több napközis tábor megszervezésére került sor. A 2026. június 29. és július 3. között megrendezett nyári táborban összesen **31 gyermek** vett részt. A 2026. augusztus 10–14. között megrendezésre kerülő táborban **16 fő**. Emellett 2026 júniusának utolsó hetében sikeresen valósult meg a **Grundbirkó napközis tábor**, amelyen **15 gyermek** vett részt. A táborok elsődleges célja a közösségi készségek fejlesztése, az egészséges életmód népszerűsítése, a szabadidő hasznos eltöltése, valamint a gyermekek szociális kompetenciáinak erősítése volt. A nyári szünet alatt **gyermekfelügyeletet** is biztosítottuk, amiben a hat hét alatt napi szinten **7 gyermek** vett részt.

Az iskolai és óvodai szociális segítő tevékenység keretében 2026. január 1. és június 30. között összesen **42 csoportfoglalkozás** valósult meg Grundbirkó program keretében, amelyeken összesen **357 gyermek** vett részt. Ez havi átlagban 5–6 csoportfoglalkozást, valamint 53–69 gyermek rendszeres bevonását jelentette.

Az oktatási intézmények felkérésére 2026 áprilisában és májusában további **9 iskolai csoportfoglalkozás** került megtartásra, összesen **93 tanuló** részvételével. A foglalkozások középpontjában a konfliktuskezelés, az iskolai bántalmazás megelőzése, valamint a kortárs kapcsolatok erősítése állt, hozzájárulva a biztonságosabb iskolai környezet kialakításához.

Az IFI Sziget ifjúsági klubja továbbra is fontos prevenció és tanulást segítő szerepet töltött be. A klubban tanulássegítő, fejlesztő és közösségi programok valósultak meg, amelyek elsősorban az alsó tagozatos és felső tagozatos gyermekek támogatását szolgálták. A második félévben az óvodai és iskolai szociális segítő feladatellátás a munkatársak között átszervezésre került. Az új feladatmegosztás célja a rendelkezésre álló humánerőforrás hatékonyabb kihasználása, valamint a szolgáltatás folyamatosságának és szakmai színvonalának biztosítása volt. Az átszervezés eredményeként 2026 áprilisától ismét rendszeressé váltak a prevenció célú csoportfoglalkozások az iskolákban, továbbá az óvodai intézményekben is folytatódhatott a korábban kialakított, jól működő segítő tevékenység.

Az év során bekövetkezett személyi változások ugyanakkor jelentős kihívást jelentettek a szolgáltatás stabil működésének fenntartásában. A munkatársak változása szükségessé tette a feladatellátás folyamatos újraszervezését, az intézményi kapcsolatok újbóli megerősítését, valamint a gyermekekkel kialakított szakmai együttműködések fenntartását.

A szakemberek részéről jelentős erőfeszítést igényelt annak biztosítása, hogy a gyermekek közösségi beilleszkedése, együttműködési készségei és társas kapcsolatai továbbra is pozitív irányban fejlődjenek, valamint a korábban elért eredmények fenntarthatóak maradjanak. A tapasztalatok alapján a jövőbeni hatékony és stabil működés érdekében indokolt a feladatellátás kereteinek, a szükséges személyi feltételeknek és az erőforrások biztosításának további felülvizsgálata, illetve átgondolása.

A TOP_PLUSZ-3.1.2-21-BA1-2022-00001 azonosítójú „Komplex fejlesztés a Szigetvári Móra Ferenc lakótelepen” projekt keretében tovább folytatódott a célterületen élő gyermekek tanulássegítése és fejlesztése. A programban részt vevő gyermekek számára rendszeres tanulástámogatás és szociális segítségnyújtás valósult meg.

Összességében megállapítható, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás 2025-ben eredményesen működött. A szolgáltatás továbbra is fontos szerepet tölt be a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében, a mentális egészség támogatásában, a köznevelési intézmények szakmai segítségével, valamint a családokkal történő együttműködés erősítésében. A jövő kihívásai között továbbra is kiemelt helyen szerepel a szakemberhiány kezelése,

a digitális veszélyekre való reagálás, valamint a szülők és a pedagógusok bevonásának erősítése annak érdekében, hogy a gyermekek mindenek felett álló érdeke minél hatékonyabban érvényesülhessen.

4.3. Utcai-lakótelepi szociális munka

A jogszabályi módosításokat az egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet tartalmazza, amely 2016. január 1-jén lépett hatályba.

A hatálybalépést követően a gyermekjóléti központ feladatellátása kibővült, így a gyermekjóléti szolgálat számára az 1997. évi XXXI. törvény 39. §-a, 40. § (2) bekezdése, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény (Szt.) 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatokon túlmenően utcai, illetve – a helyi szükségletek indokoltsága esetén – lakótelepi szociális munka biztosítása is kötelező feladatként jelenik meg az 1997. évi XXXI. törvény 40/A. § (2) a) pontja alapján.

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 23. §-a részletesen meghatározza az utcai (lakótelepi) szociális munka szakmai tartalmát, amely az alábbi feladatokra terjed ki:

- a) a magatartásuk révén testi, lelki, értelmi fejlődésükben veszélyeztetett, szabadidejüket közterületen töltő, kallódó, csellengő gyermekek segítése;
- b) a lakóhelyükről önkényesen eltávozó, illetve gondozó által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermekek lakóhelyre történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásuk vagy gyermekvédelmi gondoskodásba vételük kezdeményezése;
- c) a gyermekek beilleszkedését és szabadidejük hasznos eltöltését támogató programok szervezése a járás területén, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, általuk látogatott közösségi terekben (pl. bevásárlóközpontokban), valamint a család- és gyermekjóléti központban, lehetőség szerint a családok bevonásával.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően 2016. január 29-én együttműködési megállapodás megkötésére került sor a SZILE Egyesülettel, amelyben rögzítésre kerültek az utcai és lakótelepi szociális munka feladatellátásával kapcsolatos szakmai vállalások és együttműködési keretek.

Kapcsolatfelvételek:

- Csellengő gyermekekkel való kapcsolatfelvétel: –
- Felnőttekkel való kapcsolatfelvétel: –
- SZILE Egyesülettel való kapcsolatfelvétel: telefonon, személyesen
- Szabadidős programok száma: 1 alkalom / 25 fő

4.4. Kórházi szociális munka

A szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet 2016. január 1-jei hatálybalépésével a család- és gyermekjóléti központok feladatköre kiegészült a kórházi szociális munka biztosításával. A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálat általános szolgáltatási feladatain túl – amennyiben a helyi viszonyok ezt indokolják – a gyermekek és családjaik érdekében kórházi szociális munkát is ellát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 40/A. § (2) bekezdés ac) pontja alapján.

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 24. §-a meghatározza a kórházi szociális munka feladatait, amelyek közé tartozik a válsághelyzetben lévő várandós anyák és újszülöttek segítése, a gyermekbántalmazás és elhanyagolás észlelése esetén a szükséges gyermekvédelmi intézkedések kezdeményezése, valamint az egészségügyi intézményekkel való együttműködés a gyermekek és családjaik érdekében.

A Szigetvári Család- és Gyermekjóléti Központ 2016 januárjában együttműködési megállapodást kötött a Szigetvári Kórházzal a kórházi szociális munka biztosítására. Az együttműködés az elmúlt évek során stabil szakmai alapokra épült, amelynek középpontjában a folyamatos információáramlás, a kölcsönös segítségnyújtás, a gyors ügyintézés és a gyermekek érdekeinek érvényesítése áll.

A pandémiás időszakban bevezetett működési változások következtében a személyes ügyfélfogadás a kórházban 2020 márciusától megszűnt, és azóta is elsősorban elektronikus kapcsolattartás keretében történik az esetkezelés és az ügyintézés. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az online kommunikációs formák az elmúlt évek során jól beépültek a szakmai gyakorlatba, és rugalmas, hatékony együttműködést tesznek lehetővé a különböző szakemberek között.

A 2025. év során a kórházi szociális munkásokkal 66 alkalommal történt online ügyintézés és egyeztetés, míg személyes kapcsolatfelvétellel 6 alkalommal került sor. A kórházi védőnővel 6 esetben történt szakmai együttműködés. A kliensekkel összesen 42 alkalommal valósult meg személyes kapcsolatfelvétel, emellett 7 írásos jelzés érkezett az intézményhez, amelyekre minden esetben határidőben válaszadás történt.

Az együttműködés eredményességét mutatja, hogy a legtöbb esetben a felmerülő problémák telefonos vagy elektronikus egyeztetés útján rendezhetők voltak, így az írásos jelzések száma továbbra is alacsony maradt. A

folyamatos kapcsolattartás hozzájárult a gyors információcseréhez, a hatékony esetkezeléshez és a gyermekek biztonságának megőrzéséhez.

A 2025. évben hat újszülött gyermek esetében vált szükségessé a nevelésbe vétel a kórházi ellátást követően. Ezekben az esetekben a szülők mentális állapota, életvezetési problémái, illetve a gyermek biztonságos neveléséhez szükséges feltételek hiánya nem tette lehetővé a vér szerinti családba történő hazagondozást. Az érintett ügyekben a gyermekvédelmi szakellátással és a társszakmákkal történő szoros együttműködés biztosította a gyermekek érdekeinek megfelelő eljárást.

A szolgáltatás elérhetősége 2025-ben is folyamatosan biztosított volt. Az ügyfelfogadás hétköznapokon 7:30 és 15:30 óra között telefonon és elektronikus levél útján zajlott, lehetőséget biztosítva a gyors ügyintézésre, tanácsadásra és a szükséges szakmai konzultációk lebonyolítására.

Összességében megállapítható, hogy a kórházi szociális munka 2025-ben is hatékonyan támogatta a gyermekvédelmi feladatok ellátását, hozzájárult a veszélyeztetett gyermekek időben történő felismeréséhez, valamint erősítette az egészségügyi és szociális ellátórendszer közötti szakmai együttműködést.

Kapcsolattartás és esetkezelés

Kórházi szociális munkással személyesen	6 alkalom
Online ügyintézés	66 alkalom
Kórházi védőnővel	6 esetben
Kliensekkel személyesen	42 esetben
Írásos jelzések száma	7 darab
Válasz a jelzésekre	7 darab

4.5. Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő, vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozáshoz, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása. A kapcsolat ügyelet igénybevétele jogerős bírósági végzéssel, gyámhivatali határozattal vagy mediációs megállapodással történik. Gyermekvédelmi közvetítő eljárást(mediáció) Intézményünk munkaidőben előre egyeztetett időpontban nyújt. 2016-tól kezdődően a kapcsolatügyeletre hétfői időpontban is szabályoztak kapcsolattartásokat. A Szigetvári telephelyeken hétfői és szerdai napon délután, valamint minden hónap negyedik szombatján 10-14 óra között álltunk az ügyfelek rendelkezésére. Intézményünk együttműködött a kapcsolattartások helyszínéül a Baranya Vármegyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat is, elősegítve a vér szerinti szülő és gyermek között megvalósuló találkozásokat.

A kapcsolatügyeleti szolgáltatás az elmúlt években folyamatosan hozzájárult a gyermek és a különélő szülő közötti kapcsolattartás biztosításához. A 2017–2019 közötti időszakban évente 19–24 kapcsolatügyeleti alkalom valósult meg, amelyeken 5–10 gyermek vett részt. A szolgáltatás 2020-ban az intézmény felújítása miatt nem volt elérhető.

A felújítást követően 2021-ben 21 alkalommal, 9 gyermek esetében biztosítottunk kapcsolatügyeletet. 2022-ben az alkalomok száma 24 volt, ugyanakkor az érintett gyermekek száma jelentősen emelkedett, elérve a 45 főt.

2023-ban és 2024-ben egyaránt 45 alkalommal került sor kapcsolatügyelet biztosítására. Az érintett gyermekek száma 2023-ban 14 fő, míg 2024-ben 11 fő volt. Az alkalomok számának növekedése arra utal, hogy egyes ügyekben hosszabb ideig, rendszeresebben volt szükség a kapcsolattartás támogatására.

2025-ben a szolgáltatás igénybevétele jelentős növekedést mutatott: **83 kapcsolatügyeleti alkalom** valósult meg **37 gyermek** érintettségével. Ez az előző évekhez képest kiemelkedően magas forgalmat jelent, amely a szolgáltatás iránti növekvő szükségletet jelzi.

A kapcsolatügyeleti ügyek között évente jellemzően **2–3 esetben felügyelt kapcsolattartásra is sor kerül**, amikor a gyámhatóság vagy a bíróság a kapcsolattartás szakember jelenlétében történő lebonyolítását rendeli el. Ezek az esetek fokozott szakmai jelenlétet és dokumentációs kötelezettséget igényelnek.

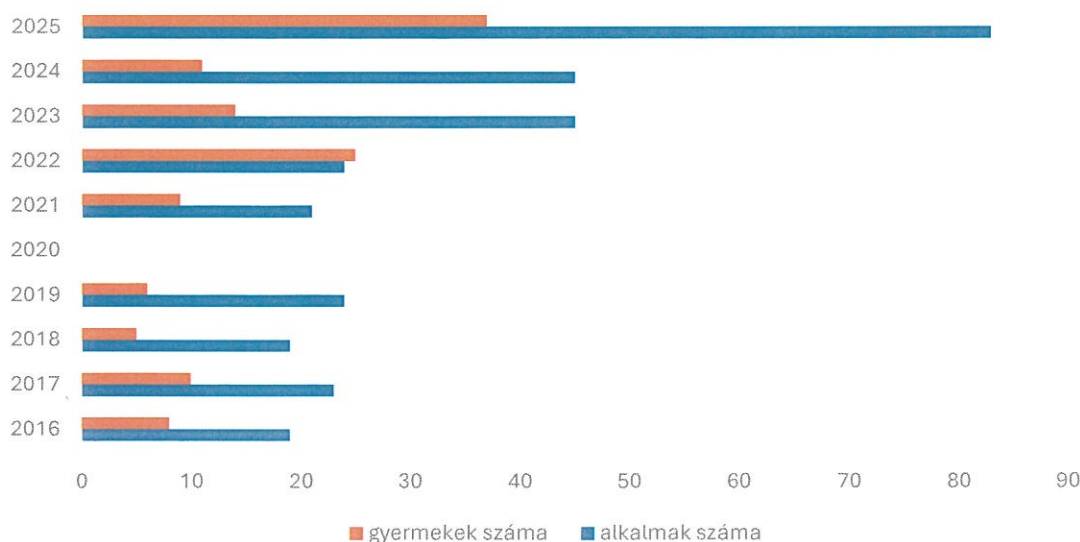
Tárgyi eszközök:

A Szigetvári telephelyen új épületében kialakításra kerül a kapcsolattartási helység. Itt a kisgyermekes családok számára játékokkal megfelelően ellátott szobát biztosítunk. A kiskamasz és kamasz gyermekek kapcsolattartására elsősorban társasjátékok állnak rendelkezésre. Intézményünk udvara, sajnos kapcsolattartásra alkalmas eszközökkel nem rendelkezik, a szabad levegőn, sportszerek biztosításával segítjük a kapcsolattartásokat.

Személyi feltételek:

A gyermekvédelmi közvetítői eljárás lefolytatására 5 mediátor végzettségű kolléga áll rendelkezésre, a feladat személyi feltételei biztosítottak. A kapcsolattartásokat munkaidőben, és hétvégén családsegítő és esetmenedzser kollégák beosztás alapján biztosítják. A túlórákat pihenő idővel váltják meg.

Kapcsolatügyelet igénybevételi adatai kimutatás (2016–2025)

4.6. Gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció):

A mediáció egy strukturált, önkéntesen igénybe vehető konfliktuskezelési eljárás, amelyben egy pártatlan közvetítő (mediátor) segíti a felek közötti kommunikációt és a kölcsönösen elfogadható megoldás kialakítását, különösen családi, gyermekvédelmi és kapcsolattartási konfliktusok esetén.

A beszámolási időszakban a mediációs szolgáltatás iránt nem mutatkozott érdeklődés, annak ellenére, hogy a szolgáltatás több ügytípus – így különösen a kapcsolattartási ügyek, a gyermekelhelyezés, a gyermek nevelésével és gondozásával kapcsolatos kérdések, az iskolai problémák, valamint a válással összefüggő konfliktusok – rendezésében hatékony eszközként vehető igénybe.

A tapasztalatok alapján a szolgáltatás igénybevétele továbbra is alapvetően önkéntes, ugyanakkor előfordul, hogy csak az egyik fél részéről merül fel igény, amely a folyamat elmaradását eredményezi. Szintén jellemző, hogy az előkészítő megbeszélést követően az egyik vagy mindkét fél nem kíván részt venni a mediációs ülésen. Előfordult továbbá olyan eset is, amikor a mediációt kizárólag formális eszközként kívánták felhasználni bírósági vagy gyámhivatali eljárás mellett, tényleges együttműködési szándék nélkül.

Fontos megjegyezni, hogy a kapcsolattartási ügyek egy részében a szülők már hatósági (bírósági vagy gyámhivatali) végzéssel érkeznek, amely meghatározza a kapcsolattartás kereteit, így ezekben az esetekben a mediációs eljárás iránti igény jellemzően nem jelenik meg.

4.7. Készenléti ügyelet

A készenléti szolgálat a munkaidőn túli időszakban, valamint hétvégén is biztosítja a szakmai segítségnyújtás elérhetőségét egy állandóan hívható, a lakosság számára ismert telefonszámon keresztül. A szolgáltatás elsődlegesen telefonos kríziskezelést és tanácsadást jelent, ugyanakkor a szakemberek szükség esetén készen állnak arra is, hogy akut krízishelyzetben a gyermek aktuális tartózkodási helyén személyesen segítsenek, illetve közreműködjenek a helyzet azonnali kezelése érdekében.

A 2025/2026-os beszámolási időszakban a készenléti telefonszámot összesen 5 alkalommal hívták, amelyek három családot érintettek. A megkeresések minden esetben gyors szakmai reakciót és helyzethez igazodó telefonos segítségnyújtást igényeltek.

4.8. Jogi tanácsadás (képviselő nélkül)

A Központ a családok, gyermekeket nevelő szülők és egyéb ügyfelek számára **előzetes bejelentkezés alapján biztosít jogi tanácsadást**, amelyre előre egyeztetett időpontban, rendszeresen **pénteki napokon** kerül sor. A szolgáltatás célja, hogy segítséget nyújtson a családjogi, gyermekvédelmi, kapcsolattartási, tartásdíjjal, gyámhatósági eljárásokkal, valamint egyéb jogi kérdésekkel kapcsolatos tájékozódásban. Az ingyenes jogi segítségnyújtást megbízási szerződéssel dr. Mezei Virág biztosítja.

2016-ban 20 ügyfél, 2017-ben 17 ügyfél vette igénybe a szolgáltatást. 2018-ban jelentős növekedés volt tapasztalható, amikor 46 ügyfél részesült jogi tanácsadásban. Ebben az évben a szolgáltatást az **INNO RÉGIO Regionális Fejlesztési és Közhasznú Alapítvány** munkatársai, jogászaik biztosították együttműködési megállapodás keretében. Az együttműködés 2019-ben és 2020-ban is fennállt.

2019-ben 19 ügyfél kereste fel a szolgáltatást. A 2020-as évben az intézmény felújítása miatt a jogi tanácsadás helyszínét az önkormányzat biztosította, így a szolgáltatás működése ebben az időszakban is folyamatos maradhatott. 2021-ben 14 ügyfél vette igénybe a jogi tanácsadást, majd 2022-ben ismét jelentős növekedés következett be, amikor 41 ügyfél fordult a szolgáltatáshoz. A növekedés arra utal, hogy a családokat érintő jogi kérdésekben továbbra is jelentős igény mutatkozik a szakértői segítségre.

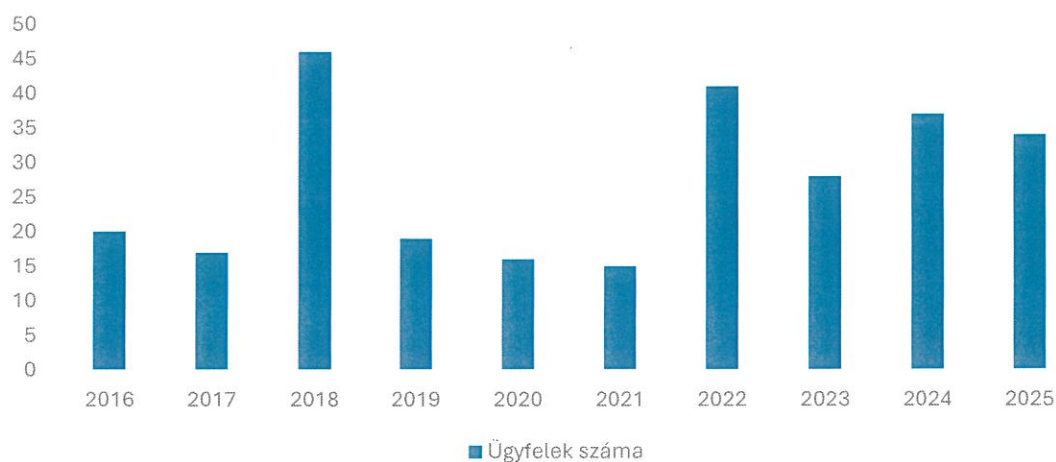
2023-ban 28 ügyfél, 2024-ben 37 ügyfél, míg 2025-ben 34 ügyfél részesült jogi tanácsadásban. Az adatok alapján a szolgáltatás iránti érdeklődés az elmúlt években stabilnak tekinthető, és a tanácsadási lehetőség fontos kiegészítő eleme a Központ által nyújtott speciális szolgáltatásoknak.

A jogsegélyt igénybe vevők többféle problémával keresték fel a szolgáltatást, azonban a korábbi beszámolási időszakokhoz hasonlóan továbbra is meghatározó arányban jelentek meg a családjogi tárgyú ügyek. Ezen belül elsősorban a gyermekelhelyezéssel, a szülői felügyeleti jog gyakorlásával, a házasság felbontásával, valamint a vagyonmegosztással kapcsolatos kérdések domináltak.

A családjogi ügyeken túl egyéb jogterületek is megjelentek, így ingatlanjogi kérdések (például ingatlan megosztása, adásvétele), hitelfelvétellel és hiteltartozások rendezésével kapcsolatos ügyek, végrehajtási eljárások, valamint öröklési jogi problémák is előfordultak.

Az adott időszakban az ügyfelek mintegy 80%-a szóbeli jogi segítségnyújtást vett igénybe, míg a fennmaradó esetekben beadványok elkészítésére is sor került. Ezek között keresetlevelek, felszólító és tájékoztató levelek, méltányossági kérelmek, valamint meghatalmazások szerepeltek.

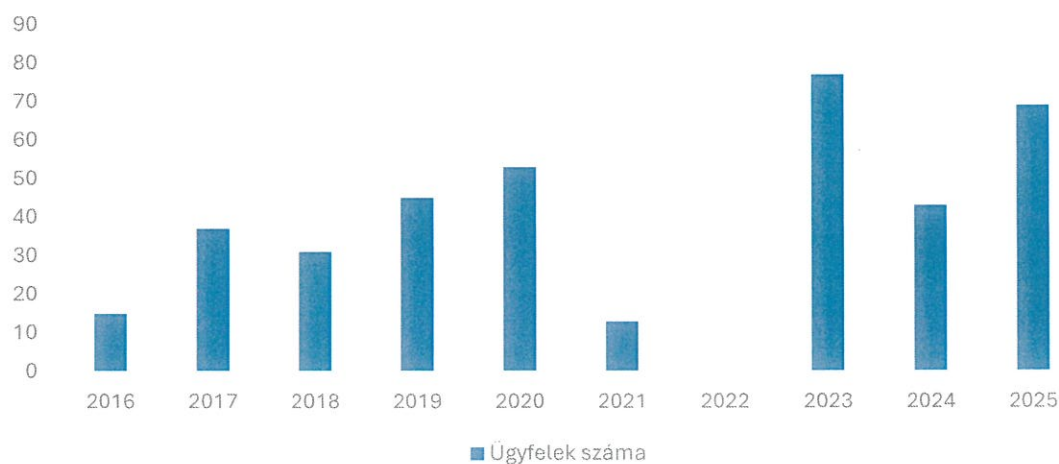
Jogi tanácsadás igénybevételi adatai (2016–2025)

A jogi tanácsadás fontos támogatást nyújtott az ellátási területen élő családok számára. Az előzetes időpont-egyeztetés alapján működő szolgáltatás lehetőséget biztosít az ügyfelek számára, hogy szakszerű és személyre szabott tájékoztatást kapjanak jogaikról, kötelezettségeikről és a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségekről. Az ügyfélszámok alapján a szolgáltatás iránt folyamatos igény mutatkozik, amely alátámasztja annak szükségességét és jelentőségét a család- és gyermekjóléti alapellátás rendszerében.

4.9. Pszichológiai tanácsadás, szülő- és pár konzultáció

Pszichológiai tanácsadás igénybevételi adatai (2016–2025)

A család- és gyermekjóléti központ 2023-tól megbízási szerződéssel, 2024 augusztusától pedig főállású pszichológust foglalkoztat, amely jelentős mértékben hozzájárul a szociális esetmunka hatékonyságának növeléséhez, valamint a komplex esetkezelési folyamatok támogatásához. A pszichológiai szolgáltatás heti öt munkanapon, előre egyeztetett délelőtti és délutáni időpontokban, a kliensek igényeihez igazodva érhető el a Magtár épületében.

A pszichológiai tanácsadás jellemzően önkéntesen igénybe vett szolgáltatásként működik, ugyanakkor az igénybe vevők egy részét családsegítők, esetmenedzserek, valamint iskolai és óvodai szociális segítők delegálják a szolgáltatásba. Emellett külső intézményi partnerek – így különösen gyermekpszichiátriai ellátók és pedagógiai szakszolgálatok – javaslata alapján is érkeznek kliensek. A szolgáltatás egyes esetekben hatósági intézkedéssel érintett gyermekek esetében, védelembe vétel keretében is igénybevételre kerül. A 2025/2026-os beszámolási időszakban összesen 69 fő részesült pszichológiai ellátásban, 301 alkalommal. A védelembe vétel keretében 12 esetben történt szolgáltatásnyújtás.

A pszichológiai tanácsadás szakmai célja a gyermekek és családok mentális egészségének támogatása, a krízishelyzetek kezelése, valamint a pszichés problémák korai felismerése és intervenciója. A szolgáltatás hozzájárul a családi működés stabilizálásához, a konfliktusok kezeléséhez, valamint a gyermekek pszichés jóllétének erősítéséhez.

A gyermekpszichológiai ellátás során leggyakrabban a megváltozott élethelyzetekhez való alkalmazkodási nehézségek, a családi konfliktusok, a válással összefüggő problémák, az iskolai beilleszkedési nehézségek, valamint a serdülőkori leválási és önállósodási folyamatok jelentek meg. A szülők elsősorban az együttélési nehézségek rendezésében, valamint a gyermekeveléssel összefüggő konfliktusok kezelésében kértek támogatást.

A felnőtt kliensek esetében a pszichológiai tanácsadás főbb témakörei között szerepeltek a pszichoszomatikus tünetek, szorongásos és depresszív tünetek, alvászavarok, gyász- és veszteségfeldolgozás, fóbiák, pánikzavar, stresszkezelési nehézségek, indulatkezelési problémák, párkapcsolati és válással összefüggő konfliktusok, valamint életvezetési és önértékelési nehézségek.

Összességében megállapítható, hogy a pszichológiai tanácsadás a beszámolási időszakban a gyermekjóléti alapellátás egyik meghatározó, folyamatosan igénybevett és egyre intenzívebbé váló szolgáltatása, amely komplex módon járul hozzá a családok támogatásához és a gyermekek mentális egészségének megőrzéséhez.

4.10. Szükség esetén pszichoterápia, családterápia

Nem került sor eddig ilyen szolgáltatások biztosítására a központ keretén belül. A szolgáltatásba delegáljuk klienseinket a Szigetvári Kórház pszichiátriai osztályára.

4.11. Szociális Diagnózis készítése

A család és gyermekjóléti központokban 2018. január 1-től bevezetésre került a szociális diagnózis, mint a szociális segítő munka új eszköze. Új munkakör jött létre, a szociális diagnózist készítő esetmenedzser.

A szociális diagnózis nem egy szolgáltatás, hanem egy eszköz: komplex, mindenre kiterjedő szükségletfelmérés, ami a klienssel közösen, vele egyetértésben és az ő hozzájárulásával készül el. A szociális diagnózis készítését az alább felsorolt jogszabályok alapján végzi a Központ:

- Szt. 64. § (8), 64/A. §
- 1/2000 Szcsm rendelet 30. §
- Gyvt. 40/A (2) d)
- 15/1998 Nm 1. és 2. melléklet – munkakörre vonatkozó szabályok
- 81/2004. (IX. 18.) ESzCsM rendelet - képzés

Szociális diagnózis bemutatása

A szociális diagnózis célja:

- az igénylő problémájának megismerése, definiálása, és ennek alapján szükségleteinek meghatározása és a szükségleteinek megfelelő szolgáltatások megállapítása
- a járásban, illetve a járásban élő igénybevevők számára elérhető szolgáltatások és szolgáltatók feltérképezése

- az igénylőnek a szolgáltatókhoz történő elirányítása, eljuttatása
- a kliens út lerövidülése: tehát cél, hogy az ügyfél rövidebb úton jusson el a számára megoldást vagy segítséget nyújtó szolgáltatóhoz

Az igénybevétel módja - közvetítéssel vagy önkéntesen történik:

- családsegítő közvetíti az ügyfelet
- esetmenedzser közvetíti az ügyfelet
- önkéntes megkereséssel maga az ügyfél kéri
- az Szt. szerinti jelzőrendszeri tag kezdeményezi

A szociális diagnózis elkészítése kiterjed

- a családi állapotra, a család helyzetére és a családi kapcsolatokra, úgymint: - az egyén kommunikációs jellemzőire, - az egyén/család anyagi/vagyoni helyzetére, - az egészségi (fizikai/mentális) állapotra, - a lakhatási körülményekre, - a munkaerőpiaci státuszra és a mindennapi életvitelre;
- az egyes képességek hiányából fakadó nehézségekre
- a krízis helyzetek kezelésére vonatkozó képességeinek vizsgálatára
- illetve annak felmérésére, hogy az élet mely területén szükséges az egyén/család számára a támogatás és milyen mértékben.¹

Hogyan készül a szociális diagnózis?

- Csak az ügyféllel közösen és vele egyetértésben készülhet el.
- Módszertana: irányított mélyinterjú (1-3 alkalom, alkalmanként maximum 60 perc hosszúságú).
- Helye: Család és Gyermekjóléti Központ vagy más intézmény területén, vagy szükség szerint az ügyfél otthonában. (Ez utóbira mindenképpen sor kerül egyszer a lakhatási és családi környezet megismerése érdekében.)

Az eltelt egy évben öt alkalommal került sor diagnózis felvételére. A feladatot ellátó kolléga teljesítette a szociális diagnózist készítő esetmenedzser képzést a 81/2004. (IX. 18.) ESZCSM rendelet 3. § felhatalmazása alapján a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Képzési Igazgatóság szervezésében.

5. Kapcsolat a jelzőrendszeri tagokkal

Az észlelő- és jelzőrendszer működését 2024-ben és 2025-ben jelentősen meghatározták a jogszabályi és protokolláris változások: a Belügyminisztérium által 2024. március 15-én hatályba léptetett protokoll egységes iránymutatást ad a segítő munka, különösen a gyermekbántalmazás felismerése és kezelése terén, miközben a Gyvt. módosításai a jelzési kötelezettséget általános állampolgári kötelezettséggé emelték, és súlyos mulasztások esetén szabálysértési, illetve büntetőjogi felelősséget is megállapítanak. **A Szolgálat és a Központ aktívan támogatta e változások gyakorlati érvényesülését: célzott tájékoztatást küldött az egészségügyi jelzőrendszeri tagoknak, szakmaközi megbeszélést szervezett, valamint 2025 októberétől negyedéves jelzőrendszeri hírlevelet indított a jogszabályi és szakmai aktualitások megosztására.** Az együttműködés erősítését és az átláthatóságot szolgálja a jelzések folyamatos, egyre pontosabb adatfeldolgozása is, amely már év közben biztosít rálátást a folyamatokra, és a tervek szerint a jövőben területi bontással is kiegészül, megkönnyítve az éves statisztikai beszámolók elkészítését.

A tárgyévben beérkezett jelzések száma összesen: 1057 ebből a szolgálat 554 jelzést-, a központ 503 jelzést kapott.

¹ Ez utóbbi felmérés már a szociális diagnózis összefoglaló részébe tartozik, tehát itt az ún. ökológiai szemlélet érvényesül és a jó elemzés a humán ökorendszer mentén történik. Ez alapozza meg a szociális diagnózis rendszerszemléletét, annak multidiszciplináris jellegét. Fontossága azonban az interdiszciplináris kapcsolatok mozgósításában van: tehát a különböző tudományterületek gyakorlati szakembereinek meghatározásában, elérhetővé tételében és magának az ügyfélnek a mozgósításában, irányításában azon szükségletek mentén, melyeket ő maga is szükségletnek ismer el.

A Jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések eloszlása a jelzést tevők szerinti bontásban a következők szerint alakult:

Jelzést tevők:	Szolgálat	Központ
Egészségügyi szolgáltató	54	25
Ebből védőnői jelzés	39	21
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	3	1
ebből család és gyermekjóléti szolgálat	12	3
ebből család és gyermekjóléti központ	19	3
Közüktatási intézmény	98	65
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	3	1
Óvoda	29	12
Pedagógiai szakszolgálat	0	2
Átmeneti gondozást biztosítók	0	2
Foglalkoztatás felügyeleti hatóság	0	0
Rendőrség	104	47
Ügyészség, bíróság	15	4
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	1	1
Pártfogó felügyelői szolgálat	14	8
Állampolgár, gyermek, felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	14	4
Önkormányzat(jegyző)	105	34
Gyámhivatal	32	260
MÁK	5	3

Egyéb	7	5
Összesen	554	503

A jelzési adatok alapján megállapítható, hogy 2025/26-ban a jelzőrendszer aktivitása és a jelzések komplexitása egyaránt növekedett. Különösen az egészségügyi, köznevelési és hatósági jelzések számának emelkedése figyelhető meg, amely a gyermekek veszélyeztetettségének súlyosabb és korábbi felismerésére utal. A hatósági szervek – különösen a rendőrség és a gyámhivatal – részéről érkező jelzések számának jelentős növekedése azt jelzi, hogy egyre több ügy igényel komplex, hatósági beavatkozást. **Összességében a jelzőrendszer szélesebb körű működése és az esetek súlyosbodása egyaránt fokozott szakmai és kapacitásbeli terhelést rótt a Szolgálatra és a Központra.**

A jelzések tartalmát, veszélyeztetettségi elosztását és az ebben érintett gyermekek számát az alábbi két táblázat foglalja össze, az első a szolgálathoz, a második a központhoz érkezett jelzéseket összesíti.

Veszélyeztetés jellege alapján a Szolgálathoz Beérkezett jelzések	Beérkezett jelzések	Jelzésben érintett kiskorúak száma
Környezeti főcsoport	267	318
Nevelési probléma	24	37
Szülők, család életvitele	53	71
Családi konfliktus	125	109
Kapcsolattartási probléma	12	20
Szülők betegsége	2	2
Gyermek bántalmazása fizikai	10	19
Gyermek bántalmazása lelki	1	1
Gyermek bántalmazása szexuális	1	1
Gyermek elhanyagolása fizikai	24	40
Gyermek elhanyagolása lelki	1	5
Egyéb személyek általi veszélyeztetés	4	4
Iskolai kirekesztés, erőszak	2	2
Kortárs csoport negatív hatása	1	1
Elégtelen lakáskörülmények	6	4
Kilakoltatás veszélye	1	2
munkanélküliség	0	0
Magatartási főcsoport	178	160
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	6	6
drogfogyasztás	2	1
alkoholfogyasztás	4	2
játékszenvedély	0	0
csavargás	1	1
Tankötelezettség elmulasztása	66	65
Bűncselekmény	86	75
egyéb	13	10
Egészségi főcsoport	24	14
Tartós betegség	11	1

fogyatékoság	3	2
Magatartás- vagy tanulási zavar	10	10
Anyagi főcsoport	46	79
összesen	515	570

A Szolgálathoz beérkezett jelzések elemzése alapján megállapítható, hogy a veszélyeztetettség leggyakrabban környezeti és magatartási okokra vezethető vissza. A környezeti főcsoportba tartozó jelzések száma kiemelkedő (267 jelzés, 318 érintett kiskorú), ezen belül különösen a családi konfliktusok, a szülők életviteléből fakadó problémák, valamint a gyermek elhanyagolása jelenik meg meghatározó tényezőként. A magatartási főcsoportban a tankötelezettség elmulasztása és a bűncselekményhez kapcsolódó jelzések magas száma utal a serdülőkorú gyermekek fokozott veszélyeztetettségére és a prevenció beavatkozásainak szükségességére. Az egészségi és anyagi okokhoz kapcsolódó jelzések aránya alacsonyabb, ugyanakkor az anyagi főcsoportban az érintett kiskorúak magasabb száma komplex, halmozott problémák fennállását jelzi. Összességében a jelzések szerkezete a családi működési zavarok, a nevelési hiányosságok és a szociális hátrányok együttes jelenlétére hívja fel a figyelmet, amelyek integrált, több szakterületet érintő szakmai beavatkozást igényelnek.

Veszélyeztetés jellege alapján a Központba beérkezett jelzések	Beérkezett jelzések	Jelzésben érintett kiskorúak száma
Környezeti főcsoport	312	525
Nevelési probléma	63	84
Szülők, család életvitel	99	184
Családi konfliktus	53	106
Kapcsolattartási probléma	31	50
Szülők betegsége	1	1
Gyermek bántalmazása fizikai	13	24
Gyermek bántalmazása lelki	9	18
Gyermek bántalmazása szexuális	3	3
Gyermek elhanyagolása fizikai	8	13
Gyermek elhanyagolása lelki	2	4
Egyéb személyek általi veszélyeztetés	9	16
Iskolai kirekesztés, erőszak	2	3
Kortárs csoport negatív hatása	14	14
Elégtelen lakáskörülmények	2	3
Kilakoltatás veszélye	3	2
munkanélküliség	0	0
Magatartási főcsoport	136	160
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	13	15
drogfogyasztás	2	2
alkoholfogyasztás	0	0
játékszenvedély	0	0
csavargás	4	5
Tankötelezettség elmulasztása	40	49
Bűncselekmény	64	75
egyéb	13	14

	Egészségi főcsoport	2	3
	Tartós betegség	1	1
	fogyatékoság	0	0
	Magatartás- vagy tanulási zavar	1	2
	Anyagi főcsoport	11	21
	összesen	461	709

A Központhoz beérkezett jelzések elemzése alapján megállapítható, hogy a veszélyeztetettség legnagyobb arányban környezeti jellegű tényezőkhez kapcsolódik (312 jelzés, 525 érintett kiskorú), ami a problémák súlyosságát és komplexitását jelzi. Kiemelten jelennek meg a szülők és a család életviteléből fakadó nehézségek, a nevelési problémák, valamint a családi konfliktusok, amelyek együttesen jelentős hatást gyakorolnak a gyermekek testi, lelki és szociális fejlődésére. A környezeti főcsoporton belül külön figyelmet érdemel a gyermekbántalmazás valamennyi formájának (fizikai, lelki, szexuális) megjelenése, ami indokoltá teszi a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, fokozott szakmai jelenlétet és a szoros együttműködést a jelzőrendszeri tagokkal.

A magatartási főcsoport szintén jelentős arányt képvisel (136 jelzés, 160 érintett kiskorú), ezen belül a tankötelezettség elmulasztása és a bűncselekményekhez kapcsolódó jelzések dominanciája a serdülőkorú gyermekek fokozott veszélyeztetettségére és a korai beavatkozás szükségességére hívja fel a figyelmet. A kapcsolattartási problémák, valamint a kortárs csoport negatív hatásai a családi rendszer működési zavaraira és a gyermekek érzelmi biztonságának sérülésére utalnak.

Az egészségi és anyagi okokhoz kapcsolódó jelzések száma alacsonyabb, ugyanakkor ezek több esetben halmozottan, más veszélyeztető tényezőkkel együtt jelennek meg, tovább növelve az érintett családok terheltségét. Összességében a Központhoz érkező jelzések szerkezete azt mutatja, hogy elsősorban súlyosabb, összetettebb problémákkal küzdő családok kerülnek ellátásba, ahol a gyermekek védelme érdekében komplex, több szakterületet érintő, gyakran hatósági intézkedésekkel is kiegészülő szakmai beavatkozás szükséges.

Az adatok alapján az esetek közel háromnegyede preventív, egyszeri beavatkozással kezelhető volt, ugyanakkor az esetek több mint egynegyede (26,6%) tartós gondozási szükségletet jelez (új gondozásba vétel vagy már gondozott család), ami a családok problémáinak elhúzódó, komplex jellegére és a Szolgálat folyamatos szakmai jelenlétének indokoltságára utal.

SZOLGÁLAT	db
Egyszeri ügyintézés	377
Gondozásba vétel	56
Már gondozott	81
Összesen:	515

A Központ tevékenységeinek döntő többsége (76,7 %) már hatósági intézkedéssel érintett gyermekekhez kapcsolódik (védelembe vett, nevelésbe vett, családba fogadott esetek), ami egyértelműen jelzi a Központ másodlagos-harmadlagos intervenciók szerepét és a magas szakmai terhelést. Az egyszeri ügyintézés aránya lényegesen alacsonyabb, mint a Szolgálat esetében, ami alátámasztja, hogy a Központ elsősorban súlyosabb, komplexebb, hosszabb távú beavatkozást igénylő esetekkel foglalkozik.

KÖZPONT	db
Egyszeri ügyintézés	112
Védelembe vétel	42

Már védelembe vett	301
Nevelésbe vétel	20
Családba fogadás	7
Összesen:	482

2025-ben a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés az előző évek gyakorlatára épült, ugyanakkor érezhetően nagyobb aktivitás és intenzívebb kapcsolattartás jellemezte, amelyhez a Szolgálat és a Központ kezdeményező szakmai jelenléte, valamint a gyermekvédelem körüli országos folyamatok és jogszabályi változások egyaránt hozzájárultak. Az esetkezelések során mind a Szolgálatnál, mind a Központban rendszeresek voltak az esetkonferenciák, esetmegbeszélések és esetkonzultációk, ami a kooperáció erősödését jelzi.

Tevékenység (db)	SZOLGÁLAT	KÖZPONT
Esetkonferencia	2	12
Esetmegbeszélő	8	9
Esetkonzultáció	32	14

Összességében a Szigetvári Járásban a jelzőrendszeri együttműködés megfelelően működik, a tagok eleget tesznek jelzési kötelezettségüknek, ugyanakkor a szakemberek túlterheltsége, az ellátórendszerek túltelítettsége és a kedvezőtlen társadalmi folyamatok továbbra is jelentős kihívást jelentenek, amelyek sok esetben nehezítik a szakmailag megnyugtató esetrendezést és az alapellátás hatékony működését.

6.Szakmai Támogató tevékenység

A Szigetvári Család és Gyermekeiért Központ szakmai támogatást nyújtott az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálat számára ennek keretében havi rendszerességgel esetmegbeszélést és szupervíziót tartottunk a szolgálat számára és szükség szerint konzultációt biztosítunk, tájékoztatjuk a szolgálatot a központ által nyújtott szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról.

V. Pályázatok

- Szigetvár Város Önkormányzat konzorciumi együttműködésben a Szigetvári Család és Gyermekeiért Központtal és a Szigetvári Roma Nemzetiségi Önkormányzattal 2023. március 1. indította el a TOP_PLUSZ-3.1.2-21-BA1-2022-00001Komplex fejlesztés a szigetvári Móra Ferenc lakótelepen projektet. A pályázat fő célja a Móra Ferenc lakótelep 1. számú háztömbjében lévő szegregatív lakosság szociális, társadalmi és kulturális integrálódása Szigetvár társadalmába komplex rehabilitációs folyamatok, programok és szolgáltatások segítségével.

A „Komplex fejlesztés a szigetvári Móra Ferenc lakótelepen” című projekt 2023 és 2026 májusa közötti időszakban átfogó szociális, közösségfejlesztési, oktatási és infrastrukturális előkészítő tevékenységeket valósított meg. A beavatkozások célja a lakóközösség szociális helyzetének javítása, a gyermekek felzárkóztatása, a közösségi kohézió erősítése, valamint a hosszú távú infrastrukturális fejlesztések megalapozása volt.

A lakótömbben jelenleg 47 fő él, közülük 9 gyermek (6 fő 0–14 éves, 3 fő 15–18 éves). A célcsoport támogatása folyamatos szociális munkán keresztül valósult meg, amely havi családlátogatásokat, ügyintézési támogatást és rendszeres esetkezelést foglalt magában. A projekt időszaka alatt 24 család részesült többször tartós

élelmiszer-csomagban, továbbá 30 felnőtt és 7 gyermek esetében egyéni fejlesztési terv készült. A lakók támogatását roma közösségi segítő is folyamatosan biztosította.

A gyermekek és fiatalok felzárkóztatása kiemelt szerepet kapott: 2023 szeptemberétől felzárkóztató csoport működik jelenleg 5 tanuló bevonásával. 2026 nyarán két napközis tábor került megszervezésre, valamint rendszeres közösségi és szabadidős programok (kirándulások, sport- és rekreációs napok, tematikus események) segítették a közösségi integrációt és a készségfejlesztést.

A projekt keretében széles körű tanácsadási és közösségi szolgáltatások valósultak meg. A jogi és adósságkezelési tanácsadás egyaránt 31–31 alkalommal történt meg. Emellett jelentős számú közösségi program zajlott: 6 családi nap, 3 sport- és rekreációs nap, 8 ünnepi rendezvény, 15–15 háztartásvezetési és karbantartó klubfoglalkozás, 10 élménypedagógiai foglalkozás, valamint 4 napközis tábor. A foglalkoztathatóság erősítését 26 alkalommal megvalósított munkaerőpiaci tanácsadás és több tréning is támogatta. A bűnmegelőzési programok külön gyermek és felnőtt célcsoporttal összesen 9–9 alkalommal valósultak meg.

2025 szeptemberétől egy kilenc alkalmas, rendőrségi együttműködésben megvalósuló bűnmegelőzési programsorozat indult, amely 2026 áprilisában zárult. Ezzel párhuzamosan a bűnmegelőzési stratégia kidolgozásra és elfogadásra került, amely hosszú távon is megalapozza a közösségi biztonság erősítését.

Az infrastrukturális fejlesztés előkészítése ütemezetten zajlott. A tervező kiválasztása és a szükséges jegyzőkönyvek aláírása megtörtént, majd 2025 márciusában megkezdődtek a rendszeres kooperációs egyeztetések a partnerekkel és szakmai szervezetekkel. A tervezési folyamat során kétheti rendszerességgel történt egyeztetés, az Építési és Közlekedési Minisztérium havi szinten vett részt a munkában. A lakók tájékoztatása megtörtént, ugyanakkor a nem helyben élő tulajdonosok bevonása nehézséget okozott. 2026 márciusában a közbeszerzési eljárás megindítását az ÉKM támogatta, azonban 2026 májusáig érdemi előrelépés nem történt, ezért a Polgármesteri Hivatal a Magyar Államkincstár iránymutatását kérte.

A projekt szakmai irányítása érdekében 2023 októberétől havi rendszerességgel konzorciumi team ülések zajlanak, amelyek biztosítják a feladatok koordinációját és az információáramlást. Emellett rendszeresen működik támogató csoport is (eddig 8 alkalommal), valamint negyedéves egyeztetések zajlanak a foglalkoztatási együttműködések keretében is.

A megvalósítás során több kihívás azonosítható volt. A lakosság bevonása időnként nehézségekbe ütközött az alacsony motiváció, az érdektelenség és a közösségen belüli konfliktusok miatt. A szakmai megvalósítást a munkatársi fluktuáció és betanítási időszakok is lassították. A célcsoport szociális helyzete (tartós munkanélküliség, alacsony jövedelem) szintén korlátozta a hosszú távú részvételi hajlandóságot, több esetben az egyéni részvétel dominált a közösségi aktivitás helyett.

Összességében a projekt jelentős előrehaladást mutat mind a szociális és közösségi szolgáltatások, mind a prevenció és felzárkóztató tevékenységek területén, valamint megalapozta az infrastrukturális fejlesztések következő szakaszát. A további időszakban a hangsúly a szociális munka fenntartásán, a közösségi beavatkozási terv aktualizálásán, valamint az infrastrukturális beruházás tényleges elindításának előkészítésén van.

- **2025 augusztusában ismét indultunk a TÖOSZ által kiírt Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok 2025 pályázaton - Önkormányzati innovációk kategóriájában a Központ által működtetett Puzzle Home - Biztonságos Otthon, Biztos Jövő – Komplex lakhatási programmal- országosan II. helyezést értünk el kategóriában.**

A program keretében új, hiánypótló szolgáltatás bevezetésére indítottuk el. 2023.szeptember 1 -el együttműködési megállapodást kötöttünk a Várva Várt Alapítvánnyal, akikkel szakmai kooperációban közösen működtetünk egy házat a lakhatási problémákkal küzdő családjaink érdekében. A Központ vállalta a családok delegálását és gondozását, erre szakmai tervet dolgozott ki, lefektetve a klienssel való együttműködés és az igénybevétel szabályait. Ez a jó gyakorlat egy több szinten megvalósuló kooperációról szól, melynek célja a térségben is megjelenő lakhatási válság kezelése, ehhez kapcsoltnak a krízisbe került gyermekes családok és/vagy szülők komplex rehabilitációja. **A házban jelenleg két család él összesen 3 gyermekkel.**

VI. Személyi és tárgyi feltételek

1. Tárgyi feltételek:

A Gyermekjóléti Központ működéséhez szükséges tárgyi feltételek biztosítottak. Az intézmény utcáról, önálló bejáraton keresztül megközelíthető, és teljeskörűen akadálymentesített, így a mozgáskorlátozott ügyfelek számára is könnyen és

biztonságosan használható. A térségben az ügyfélfogadási feladatok ellátása a közös önkormányzati hivatalok kijelölt helyszínein is biztosított. Az intézmény a Dózsa György utca 5/A szám alatt egy nyitva álló helyiséget is működtet, amely a gyermekek és családok számára közösségi térként funkcionál. A helyszínen felzárkóztató csoportok, valamint közösségi programok és egyéb, a gyermekek társadalmi beilleszkedését, fejlődését és közösségi kapcsolataik erősítését támogató tevékenységek megvalósítása történik. A helyiség a szolgáltatásokhoz való könnyebb hozzáférést, valamint a közösségi kapcsolatok erősítését is szolgálja.

A Központ megfelelő informatikai és technikai eszközparkkal rendelkezik, amely magában foglal számítógépeket, laptopokat, szoftvereket, internetkapcsolatot, nyomtatót, fénymásolót és faxkészüléket is. A munkavégzés hatékonyságát segíti, hogy minden munkatárs rendelkezik mobiltelefonnal, továbbá a készenléti szolgálat működéséhez külön szolgálati mobiltelefon is rendelkezésre áll. A terepmunkát és a helyszíni feladatellátást szolgálati gépjárművek biztosítják.

Az elmúlt időszakban az eszközpark folyamatos fejlesztése és pótlása megtörtént az amortizációból adódó igényekhez igazodva. Emellett bővítésre kerültek a szabadidős tevékenységeket támogató játékeszközök, valamint különböző fejlesztő eszközök is beszerzésre kerültek, amelyek a gyermekekkel végzett szakmai munka minőségét javítják.

A további fejlesztési igények között szerepel az Ifjúsági Klub és az intézmény eszközállományának további bővítése, amelynek megvalósítását pályázati források bevonásával tervezi az intézmény.

2. Személyi feltételek:

A Szigetvári Gyermekjóléti Központban jelenleg 12 fő biztosítja a feladatellátást, amelyet további 1 fő pályázati foglalkoztatásban dolgozó munkatárs egészít ki. A szakmai működés stabilitását a jövőben is vegyes finanszírozási struktúrában tervezzük biztosítani, pályázati források és intézményi normatíva együttes felhasználásával.

Az intézmény szakmai struktúrája az alábbiak szerint épül fel: 1 fő intézményvezető, 1 fő családsegítő szolgálat szakmai vezető, 2 fő esetenmenedzser (közülük 1 fő szociális diagnózist készítő esetenmenedzser), 2 fő tanácsadó (jogász és pszichológus), 4 fő alapellátást végző családsegítő munkatárs, valamint 2 fő iskolai szociális munkás. Emellett egy kolléga osztott munkakörben látja el az óvodai és iskolai szociális segítő feladatokat. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a Központ önálló szakmai egységeként működik. A feladatellátást jelenleg 1 fő pályázati forrásból foglalkoztatott munkatárs is segíti, továbbá 1 fő szupervízor megbízási szerződés keretében támogatja a szakmai munkát. A jelenlegi szakmai létszámból 1 fő esetenmenedzseri státusz még betöltetlen, amely a feladatellátás szempontjából kapacitáshiányt jelent.

A szakmai minőség és a munkatársak mentális terhelhetőségének támogatása érdekében 2016 óta valamennyi munkatárs rendszeres szupervízióban részesül, amely hozzájárul a kiégés megelőzéséhez és a fluktuáció mérsékléséhez. Az intézmény megfelel a továbbképzési kötelezettségeknek, a 9/2000. (VIII.04.) SzCsM rendeletben előírt kreditrendszer szerinti szakmai továbbképzések folyamatos biztosításával.

A Szigetvári Járásban – az országos trendekhez hasonlóan, de azt meghaladó mértékben – jelentkezik a szociális ágazatot érintő munkaerőhiány. A pályakezdő szociális szakemberek száma csökken, amelyet több tényező is befolyásol, így különösen a szakmai életpályamodell hiánya, valamint az ágazat anyagi és társadalmi megbecsültségének kedvezőtlen megítélése. A helyzetet tovább nehezíti a növekvő szakmai terhelés, a komplex társadalmi problémák sokasodása, valamint a jogszabályi és módszertani környezet folyamatos változása, amely jelentős mentális terhet ró a szakemberekre.

A rendelkezésre álló munkaerőpiaci tapasztalatok alapján a térségben elérhető szociális szakemberek egy része olyan személyes vagy életvezetési nehézségekkel küzd, amelyek korlátozzák a hosszú távú, stabil és magas színvonalú segítő munkavégzést. Emellett több munkakör esetében nem kizárólag a szakképzettség, hanem a személyes kompetenciák – így a terhelhetőség, rugalmasság és tolerancia – is meghatározó szerepet játszanak.

A fenti tényezők hozzájárulnak a státuszok tartós betöltetlenségéhez. Az intézmény ugyanakkor tisztában van jogszabályi kötelezettségeivel, és minden rendelkezésre álló eszközzel törekszik azok teljes körű betartására. A szakmai munka minősége, a kliensközpontú szemlélet és a jogszabályoknak megfelelő feladatellátás biztosítása folyamatosan teljesül, azonban a humánerőforrás-hiány kezelése rendszer szintű, intézményi hatáskört meghaladó kihívást jelent.

VII. Oktatási tevékenység

Együttműködési megállapodás alapján biztosítjuk a szociális képzésben részesülő hallgatók szakmai gyakorlati terephelyét, és a hallgatók terepen történő oktatását. 2025/26-ban egy hallgató kérelmezte, hogy nálunk tölthesse le 2026. februártól a gyakorlatát.

2025 -től a *PTE Művészeti Kara* is együttműködési megállapodást kötött a Központtal így a hallgatók egy része nálunk töltik el művésze és zene- terápiás gyakorlatát, a 2025. évben két hallgatót fogadtunk a karról gyakorlatuk 2026 februárban zárult.

VIII. Intézményi ellenőrzés

- A Központban az éves munkaterv alapján az intézményvezető és a szakmai vezető által lefolytatott szakmai szempontú dokumentáció ellenőrzése fél évente történt meg, melyről feljegyzés készült és esetleges hiányosság esetén ezek pótlásra kerültek. A szakmai vezető, a jogász, és a központ szakmai munkatársainak munkarendjét és dokumentációját az intézményvezető ellenőrzi. A KENYSZI és GYVR adatbázisában történő adatrögzítését negyedévente ellenőrzi a szakmai vezető, melyről beszámol az intézményvezetőnek.
- A fenntartó által történő belső ellenőrzés során a 2025. évben sor került az intézményi szabályzatok átfogó ellenőrzésére. Az ellenőrzés kiterjedt arra, hogy a szükséges szabályzatok rendelkezésre állnak-e az intézményben, megfelelnek-e a hatályos jogszabályi előírásoknak, valamint arra is, hogy a működés során érvényesülnek-e azok rendelkezései. Az ellenőrzés megállapította, hogy az intézmény vonatkozásában hiányosság feltárására nem került sor. Az önkormányzat által az intézményre kiterjesztett szabályzatok tekintetében ugyanakkor intézkedési terv készült a feltárt hiányosságok megszüntetésére, amelyeket az önkormányzat a megadott határidőre maradéktalanul teljesített.
- A szakmai munkáról készült előző éves beszámolót 2025. augusztus 31-ig készítette el a Központ a fenntartó Önkormányzat felé. A beszámolót a testület elfogadta.
- A Szolgálat készenléti telefonszolgáltatását az elmúlt évben két alkalommal ellenőrizte a Nemzeti Szociálpolitikai Intézet (NSZI). A szolgáltatás munkaidőn kívül működött, és a kapcsolódó dokumentációt a gyakorlatban is vezetjük, így az ellenőrzés során hiányosságot nem tapasztaltak.
- 2026. július 16-án az élelmiszermentésből származó élelmiszerek átvételével és felhasználásával kapcsolatos együttműködés keretében az Élelmiszerbank képviselője helyszíni szemlét tartott intézményünkben. A helyszíni ellenőrzés során megvizsgálta az élelmiszermentésből származó élelmiszerek kezelésének, tárolásának és felhasználásának gyakorlatát. A szemle során hiányosság feltárására nem került sor, az együttműködésben vállalt feltételeknek és előírásoknak megfelelő működést tapasztalt.

IX. Tervezett tevékenységek, célok

Tárgyi feltételek és gazdálkodási környezet

Az Intézmény a rendelkezésre álló költségvetési lehetőségei figyelembevételével, a jelenlegi gazdasági környezet kihívásai mellett látja el feladatait. A tárgyi eszközök amortizációjából eredő veszteségek pótlása folyamatos az év során, a hiányzó eszközök beszerzését – amennyiben erre lehetőség nyílik – elsősorban pályázati források bevonásával tervezzük megoldani.

Szakmai fejlesztés

A szakmai célok elérése érdekében kiemelten fontosnak tartjuk a szükséges tárgyi és személyi feltételek szinten tartását, valamint a szakmai kapcsolatok és együttműködések kiépítését és megerősítését, különös tekintettel a pályázati lehetőségek kihasználására. A jogszabályok által előírt kötelező továbbképzési kreditek megszerzésének biztosítása érdekében folyamatosan feltérképezzük és elérhetővé tesszük a releváns továbbképzési lehetőségeket a munkatársak számára. A szakmai személyiség védelme érdekében továbbra is törekszünk szupervízió és esetmegbeszélő csoportok biztosítására.

Szolgáltatásfejlesztések és együttműködések

Intézményünk célja a társintézményekkel, valamint civil szervezetekkel való együttműködés további erősítése, szolgáltatásaink bővítése érdekében. Ennek keretében folyamatosan figyelemmel kísérjük a pályázati lehetőségeket is. A szolgáltatások színvonalának megőrzése érdekében törekszünk az intézmény tárgyi és személyi feltételeinek javítására, illetve legalább azok szinten tartására.

Prevenção és közösségi programok

A megelőzés területén a 2025/26. évben megvalósított szabadidős programok és táborok sikeressége egyértelműen igazolta, hogy továbbra is jelentős igény mutatkozik a nem formális, alternatív időtöltési formák iránt. Ennek megfelelően célunk az Ifjúsági Klub fenntartása és fejlesztése, valamint a térségi szintre is kiterjesztett megelőzési szolgáltatások hosszú távú fenntarthatóságának és szakmai színvonalának biztosítása a jövőben is.

Új szolgáltatási elemek

Intézményünk számára lehetőség nyílt egy új, hiánypótló szolgáltatás bevezetésére civil szervezet bevonásával. 2023. szeptember 1-jével együttműködési megállapodást kötöttünk a Várva Várt Alapítvánnyal, amelynek keretében szakmai kooperációban egy, lakhatási problémákkal küzdő családokat segítő ház működtetését tervezzük és valósítjuk meg. Az ingatlanban jelenleg két család él, akik 3 gyermeket nevelnek.

Drogrévészési tevékenység

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működtetésében és koordinációjában való aktív részvételünkkel hozzájárulunk a 2024–2029-es időszakra vonatkozó helyi drogrévészési megvalósításához. Emellett rendszeresen részt veszünk a KEF drogrévészési munkacsoportjának ülésein, amelyeket a rendőrkapitányság munkatársa koordinál.

Kihívások a gyermekvédelem területén

Az egyik legnagyobb kihívást a gyermekvédelmi rendszer kapacitás- és erőforráshiánya jelenti. Az illetékes szervek gyakran túlterheltek, és sok esetben nem áll rendelkezésre elegendő szakember, ami megnehezíti a gyors és hatékony beavatkozást a veszélyeztetett gyermekek érdekében.

A jogszabályi környezet folyamatos változása további nehézségeket okoz: jelenleg a gyermekek védelmére rendelkezésre álló jogi eszközök alkalmazása nem minden esetben következetes, illetve az ellenőrzések hiánya csökkentheti a hatékonyságot. Kiemelt jelentőséggel bír a társadalmi szemléletformálás is, mivel a gyermekvédelem nem kizárólag az intézményrendszer feladata, hanem közös társadalmi felelősség. Pozitív irányú változásként értékelhető ugyanakkor a gyermekvédelmi szervezetek közötti együttműködés erősödése, valamint az iskolákban és közösségekben a gyermeki jogok tudatosításának növekvő szerepe.

Összegzés

Összességében megállapítható, hogy a gyermekvédelem helyzete folyamatosan és dinamikusan változik, és továbbra is jelentős feladatok állnak előttünk annak érdekében, hogy minden gyermek biztonságos, szerető és támogató környezetben nevelkedhessen. A jövőben is kiemelt hangsúlyt kívánunk fektetni a megelőzésre, a szakmai fejlődésre és a társadalmi összefogás erősítésére, hiszen a gyermekek jövője közös felelősségünk.

Szigetvár, 2026. augusztus 31.

Batáné Györfly Anikó sk.
intézményvezető